

ERDÉLYI GAZDA

AZ
ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ
ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG

(Hedája: Kolozsvár, Petőfi-utca 7. szám, földszint. Telefon: 158. szám. Levélcím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Petőfi-u. 7. sz. Sürgönycím: Erdélyi Gazda, Kolozsvár.)

Célja: Az erdélyrészi gazdaközönség támogatása minden beszerzési és eladási ügylet alkalmával, evégből:

Elvállal gazdáktól jövő megbízásokat minden mezőgazdasági termék, állat stb. eladására, valamint bármely mezőgazdasági gép, anyag, vagy szükséglet beszerzésére.

Nagy súlyt helyez arra, hogy a gazgaközönséget a legjobb minőségű vetőmagokkal ellássa.

Birtokeladás és vétel, jelzálog, biztosítás és más, birtokosokat érdeklő ügyletekben, tájékoztató, közvetítőül, esetleg megbízottként működik.

Gazdákkal szemben eljárásaiért és ténykedéseiért, munkadíjat nem számít.

A társaság gazda-feleinek minden megbízás, vagy ügylet alkalmából a legmagasabb kedvezményeket nyújtja.

Levélbeli, sürgönyi, telefon, vagy személyes tudakozódásra a társaság azonnal díjmentes kimerítő választ és felvilágosítást ad.

Tiszta jövedelméből az Erdélyi Gazdasági Egyletnek és az Erdélyrészi Gazdatisztai Egyesületnek, azok nyugdíjalapjai javára 5-5%-ot ad.

Ezen intézménnyel kapcsolatban fennáll és ugyanott mindenkor megtekinthető az

ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
ÁLLANDÓ GAZDASÁGI GÉPKIÁLLITÁSA,
(mintaraktár)

melynek keretében a legelsőrangú hazai szolid gyárak összes készítményei láthatók.

Járművek és tőke eladására és vételére szóló megbízások azonnal direkt forrásokból, eszközölteknél
Sertések, juhek stb. eladására szóló megbízások díjmentesen és gyorsan bonyolíthatóak le

Olomzárított első minőségű erdélyi lóher és lucerna mag!
Hanna árpa és Diadal sabb, eredeti, kiváló szép!
Kiváló minőségű Talajművelő eszközök és vetőgépek!
Legmagasabb kedvezmény az árakban!

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára őrléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és

egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

1017

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve

KWIZDA féle Korneuburgi marha táppor

Etendő szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban van étvágy- és hiányos rossz emésztésnél, a tej javítására és a tehének tejelőképességének fokozására, csontörésknél. — 1 $\frac{1}{2}$ doboz ára 1 korona 40 fillér, 1 $\frac{1}{2}$ doboz 70 fillér. Csak a lenti védjeggyel valódi. Kapható minden gyógyszerárban és gyógyszerkereskedésben. Főraktár: Kwizda Ferencz János, cs. és kir. osztr.-magyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, korlétli gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett.

1014. I.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10.

1018

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

Alakult 1900. erkölcsi támogatásával. Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000 — K.
Alapítványok	1268.080 — "
Tartalékok	111.053'60 "

Összesen 1,779.133'60 K.

Első évi felesleg 90.349 — K.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést nyernek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál

az igazgatóság.

DR. WÁGNER ÉS TÁRSAI

egyesült gyárak, mint betéti társaság.

Budapest, IX. Tinódy-u. 3.

Bécs XVIII.

Ajánlják fölülmulhatatlan

BORSZIVATTYUIKAT,

szabadal. „UNICUM“ phylloxera fecskendőiket

és az összes

1020

PINCZEFELSZERELÉSI CZIKKEKET,

legolcsóbb árak mellett, a legmegbízhatóbb kivitelben.

Első bpesti stanniol és fémkupakgyár

hazánkban új iparág.

Jégyártó- és hűtőgépek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vetésre alkalmas kitünő burgonyafajták, u. m.:

Hortensia,**Professor Maercker,**

1028.

Márki hagyma

métermázsánként 5 koronájával megrendelhetők

Haas Ignác királytelki bérgazdaságaiból.

Megrendelések Nyiregyházára czimzendők.

Ugyanott eladó 40 darab egy, két, és három éves, angol husfajta

HAMPSHIRE TENYÉSZKOS,

kiváló testnagyságu, darabonként 100—150 koronájával.

Rác Györgya Telecska magaslatán fekvő Jolánföldi szőlőtelepén és kertészetében, Kula, Bács megye kapható: **szokványminőségű gyökeres és sima szőlőoltvány, amerikai és európai szőlővessző, gyümölcs és útszéli fák.****Maclura aurentiaca**

a legjobb élősövény és Gleditsia élősövény. 1019.

Árjegyzéket küld az intézőség.

Méltóságos Gróf Wass Béla úr szentgothárdi gazdaságában eladó 100 q. vetnivaló 2 éves

tengeri.Ár helyben: 16 korona per q.
Szamos-Ujvártt: 17 korona, vevő zsákjában.

Tekintettel az 1902. évi tengeri termés csekély csiraképességére — nagyon ajánlom.

Bővebb felvilágosítást szívesen ad:

Kezán János

gazdatiszt.

1072

Szent-Gothárd, u. p. Czege.

Tavaszbuza

vetőmagnak való

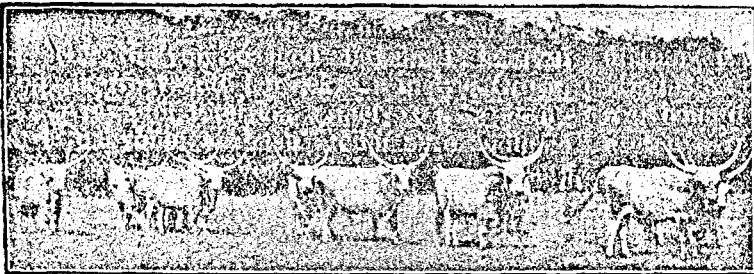
eladó

q.-ként à k. 16.—

a teljes vételár és zsákok vétele után helyt Gyaluban, esetleg a kolozsvári vasútállomáshoz szállítva.

Gyalui Rosenberger Bernátnál.

(1035.)

Gulyabeli szarvasmarha árverési hirdetmény.

A kolozs-tordai m. kir. állami ménészgazdaság tisztavérű magyar erdélyi fajta tenyésztéséből származó 9 darab fiatal tenyészbika, 21 darab kisorolt, illetve számfeletti különböző koru tehén és 3 darab három éves üsző, Tordán az állami gazdaság majorjában folyó évi

április hó 7-én délelőtt fél 10 órakor nyilvános szóbeli árverés útján készpénz fizetés ellenében eladásra bocsájtatik.

Ezen árverésre az érdeklődők Kolozsvár felől a reggel 6 óra 11 perczkor induló 502. számú gyorsvonattal; Tövis-Kocsárd felől a 505. számú személyvonattal Gyéresen át reggel 7 óra 55 perczkor érkehetnek Tordára.

Az állatok pontos leírása a kolozs-tordai m. kir. ménészgazdaság intézősége által (Kolozspuszta, utolsó posta: Kolozs, távirda állomás: Kolozs-Kara) az érdeklődőknek megküldetik.

Budapest, 1903. évi márczius hó.

1067

M. kir. földmívelésügyi Minister.

Kisebb birtokhoz

Kolozsmegyében kerestetik egy nős, gyümölcskertészetben jártas férfi — gazdasági munka vezetésére és gyümölcsös felügyeletére. Fizetése 160 kor. készpénz, lakás és megfelelő gabonailletmény. 1074

Czim a kiadóban.

Eladó tenyészkoça.

2 db.

Czim G. G. alatt a

Poland Kina

kiadóban.

(x)

Alapított 1872-ben.

ZISKA J. utóda

Rostély György

mérleggyáros iroda és raktár VI., Budapest, Eötvös-n. 41. sz. Ajánlja

a legmegbízhatóbb gabna-minőségi tiz- és százados marhamérlegeit. A budapesti értéktözsde szállítója. Árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik. Kevésbé használt mérlegek is kaphatók. 1088.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

**Kérjük az előfizetési di-
jak beküldését.**

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Egy év munkája. (*)	169
Harc a gümőkór ellen. (r.)	170
A tojás eltartásának néhány módja. (r. y.)	171
Az Orpington. <i>Maurer János.</i>	172
Az angol fogyasztási piac új irányai. <i>György Endre.</i>	172
A Thanaton használata. <i>Páter Béla.</i>	173
Vegyes közlemények	173
Szerkesztői üzenetek	174
Hirdetések	

Egy év munkája.

(*) Ötvennyolc éve áll fenn az Erdélyi Gazdasági Egylet. A jelen évvel lépett az ötvenkilencedikbe. Szép idő ez egy ember életében is, még szebb és több, ha azt egy közcélra hivatott társadalmi szervezet éri meg. Mennyi változata az időknek, viszonyoknak és embereknek! Volt idő, mikor ez az egyesület az erdélyi magyarságnak egyetlen összefogó nemzeti kapcsául szolgált. Volt idő, midőn a legprimitívebb mezőgazdasági kultúra újjáalakítását kellett sok évi nehéz agitációval lassú, küzdelmes munkával, buzdítással kiküzdenie. Nagy, országos érdekű kérdések, hasznos kezdeményezések, állami és társadalmi alkotások, messzekiható kezdeményezések alkalmával — minden időben ott láttuk az erdélyi hazarész gazdasági egyletét.

És ötvennyolc évi pályafutás után folyton nőtt és erősödött az »E. G. E.«. Nőtt tekintélyben, súlyban, tevékenységben és erősödött anyagilag.

Tekintsünk vissza — a mai közgyűlés alkalmával — az »E. G. E.« 1902. évi működésének kiemelkedőbb mozzanataira, ténykedéseire.

Még ma is legfontosabb hivatása az egyletnek a szakismeretek terjesztése, az új felfedezések, hasznos újítások bevezetése, az egyesek által elért eredmények bemutatása, az azokra vezető módok és eljárások közkinccsé tétele. Ezen célnak, ezen hivatásnak legfontosabb eszköze: az egylet hivatalos lapja, az »Erdélyi Gazda«. Ha összehasonlítjuk az egylet hivatalos lapjának mai nivóját a régi évfolyamokéival, bizonyára nem akad senki, aki a látható óriási haladást el ne ismerné. Egy másfél—két ives hetilapnak oly módon való vezetése, kiadása és szerkesztése, hogy az állandóan vonzó, új, érdekes és komolyan irányadó hatású legyen — több erőnek folytonos munkáját tételezi fel. Ha tudjuk azt, hogy egy-egy fővárosi szaklapnak hétről-hétre való előállításán, adminisztrálásán és szellemi részén hányan dolgoznak, akkor megérthetjük azt is, hogy mit tesz: egy heti lapot — úgyszólván — csak úgy házilag, melleslegesen megcsinálni.

Nehéz és komoly munka, melyhez bizony, a munkaerőknek csak minimális számával rendelkezik az E. G. E.

Hivatalos lapunk az elmúlt évben is egész halmazát pertraktálta az aktuális témáknak.

Alaposan lett ösmertette benne az a *vámpolitikai irányzat*, mely Németországban diadalra került és az a vámpolitikai irányzat, melyet az új helyzetben nekünk kell majd követni. Tárgyalta a magyar kisbirtok tehermentesítésének *Barta* Ödön által előterjesztett országszerte nagy feltűnést keltett tervét. Szakértő toll foglalkozott az erdélyi *birtokrendezések* nagy kérdésével. Az erdélyi *cukorrépa* fajtákra vonatkozó összehasonlító kísérletekről terjedelmes ismertetés jelent meg. A *székelyföldi havasok* kihasználásáról közölt cikksorozattal egy adalékkal járult a székely kérdéshez. Az *okszerű gazdálkodás* föltételeit és eszközeit praktikus szempontból, elméleti tudással világította meg egy hosszabb cikksorozat és sok más egyes közlemény. A *szövetkezeti mozgalom* főbb irányait ösmertette. A *székely kongresszussal* is több ízben foglalkozott és mindenkor az egylet elvi álláspontjával megegyezően, annak védelmében s mindenkor a tárgyilagos vitatkozási módor megtartásával. Közölte a hivatalos lap azokat a követeléseket, melyeket az egylet a *cukortermeletés* érdekében fölállított. A *végrehajtási* eljárásról szóló törvény visszasságait is pertraktálta, az »E. G.« közölte egy erdélyi középirtoknak kitűnően kidolgozott *üzemtervét*. Hivatott toll irta le az *állattenyésztési felügyelői* intézményt. A *magyar tyukot* írja le ugyancsak szakértelemmel egyik jeles tenyésztőnk az egyik számban. A *mezőgazdasági főiskolának* Kolozsvárt való fölállítására tárgyában két terjedelmes közlemény jelent meg s mindkettő a megérdemelt figyelemben részesült. A *székely kivándorlási mozgalomról* is több tartalmas cikk jelent meg s az erdélyi telepítések ügyeivel is behatóan foglalkozott a lap. Kellőképen lett méltatva az »E. G.« hasábjain *Sándor* János főispán székely kormánybiztossá való kinevezetésének jelentősége is. Több oldalról és alaposan mag lett vitatva az erdélyi mezőgazdaság egyik

90-100% csiraképes tengeri

(1002.)

ez idén ritkán fordul elő, de t. vevőim érdekében. idején gondoskodtam ily magas csiraképességű vetőmagnak való tengeri beszerzéséről és így azon helyzetben vagyok, hogy 10 kilótól kezdve bármely mennyiségben, waggonszámra is, a következő fajokat jutányos áron szállíthatom:

alcuthi, cinquantino, pignoletto,
legkorábbi székely, bánáti sárgaszemű,
magyar sárgaszemű, magyar fehérszemű,
pádai fehérszemű, lófogu fehérszemű. lófogu
sárgaszemű.

Mintákat, előnyajánlatokat kívánatra szívesen küldök.

Mauthner Ödön

esász. és kir. udvari mag-

• • kereskedése • •

• Budapesten. •

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest V., Alkotmány-u. 31.

Szállítja a Jenner-Pasteur-intézet ojtóanyagait és szerumait, melyek a tudomány legújabb vívmányainak alkalmazásával elsőrendű szakerők által *Pertik* professzor felügyelete alatt készülnek. 1006.

Lépfene ellen: 1 birka ojtása 12 f., 1 ló vagy szarvasmarha ojtása 24 fillér.
Sertésorbáncs ellen: 1 sertés szerumos tartós ojtása 24 f., 1 sertés Pasteur-féle ojtása 12 fillér.
Sürgős esetekben fertőzött állományokban és megbetegedéseknél azonnali immunizálásra és gyógyításra gyógyító szerumok.

— Az anyagok eltarthatók! — Hatásukat nem veszítik! — Biztos védelmet nyújtanak! —

Serczegő üszög ellen: 1 szarvasmarha 20 fillér.

Tuberkulint: 1 szarvasmarha 2 éven alulinak 30 f., 1 szarvasmarha 2 éven felülinek 45 fillér.

legfontosabb kérdése: a magyar és nyugati szarvasmarhakérdés is.

Ausztriába való állatkivitelünk jelentőségét és akadályait több ízben behatóan tárgyalta a lap. A lóhere- és lucernamag arankamentesítésének kérdésére világot vetett egy, legilletékesebb helyről származó cikksorozat. A székelykongresszust, a pozsonyi gazdakongresszust s a mezőgazdasági kiállítást személyes részvétel és tanulmányozás alapján ösmertette. Az erdélyi bortermelés helyzetét és annak javítására ható eszközöket jelölte meg egy hosszú cikk. A gazdasági ismétlő iskolák célját és a gazdáknak azoknál való szerepét körülményesen ösmertette. A kivándorlási törvényjavaslat is kellőképpen méltatva volt hasábjain. Az erdélyi kisbirtokos magyarság anyagi viszonyait az E. G. E. által beszerzett adatok alapján több közleményben elkezdte ismertetni lapunk s ez úton egész új dolgok kerültek napfényre. A Mezőség mindenféle ügyét baját is tárgyalta egy alapos cikk.

Ha így végig tekintünk a hivatalos lapnak egy évi tartalmán, — melyből csak egyes részeket említettünk most föl — lehetetlen nem konstatálnunk a folytonos izmosodást, a színvonalnak állandó emelkedését évről-évre, a mit egy kicsiny, de kitaróan dolgozó munkatárs-gárdának lehet köszönni. Csakis így lehetséges, hogy a hivatalos lap ne csak mint az egylet cselekvéseinek regisztrálója, hanem mint a közgazdasági és mezőgazdasági viszonyokban a gazdák tájékoztatója és irányzója szerepeljen s kialakulásában hathatósan segítse a gazdaközvéleményt a mezőgazdaság számára és üdvére.

Az egylet irodalmi szakosztálya, élén br. Bánffy Ernő elnökkel és dr. Szentkirályi Ákos alelnökkel, szintén ez évben is folytatta hasznos munkásságát. Egy új füzettel gazdagodott ez évben kiadványainak sorozata és pedig a 44-ik füzettel: »A tenyészkancákról, különös tekintettel a meddőség okaira és azok elhárítására« címen. Szerzője: Ross Nándor. Előkészület alatt van ez időszerint L. Huillier-től a zöldségfélék nagyban termesztéséről 2 füzet. A könyvkiadó-vállalat anyagi helyzete is teljesen megfelelő volt s így feladatának képes lesz továbbra is teljesen megfelelni.

A szakismeretek terjesztésének más módjait is felhasználta az E. G. E. Szakelőadásokat rendezett úgy az intelligensebb, mint a kisebb tudású gazdaközönség számára.

A háziipari tanfolyamok útján hasznos téli foglalkozásra oktatta ez évben is számos falu népét.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet működése a szakismeretek terjesztésén túl is

azonban természetszerűen kiterjedt a múlt évben is arra, hogy érdekeltjeinek saját szervezetei és kezdeményezései által közvetlen anyagi segítségére legyen

Lóhermagtisztító intézetében több mint öt waggon lóhere vetőmagot tisztított ki a gazdaközönség számára.

Közvetítette tagjai részére a katonai élelmezési raktárakban előállított takarmánykorpát.

Megalakította védnöksége és ellenőrzése mellett — az Erdélyi Kereskedelmi Társaságot, melynek hivatása a gazdaközönséget minden szükséglete beszerzésénél és terménye eladásánál — támogatni. Az új intézmény máris általános népszerűségnek örvend és segélyével a gazdaközönség igen sok anyagi és más előnyben részesül.

Részt vett az E. G. E. igen becses és hű adatok gyűjtésével és szakvéleményeivel — a székely akcióban is.

Az erdélyi lótenyésztés, vasúti szállítási kedvezmények, cukoripar, árpa és komlótermelés és még sok más közérdekű, fontos ügyben memorandumokat szerkesztett és terjesztett az illetékes miniszterek elé.

Számos és nagy összegű anyagi áldozatot is hozott az egylet — különféle díjak, jutalmak és segélyezések alakjában.

Megjelent és részt vett más egyletek és intézmények munkásságában is — számos esetben,

A miniszteriumokkal folytatott levelezések, ügydarabok száma 92 volt.

Az egylet pénztári forgalma 1902-ben 39.554 korona 02 fillért tett ki. Vagyona: 282.753 kor. 94 fillér.

Régi, szűk és alkalmatlan helyiségéből új, megfelelő nagyobb és jó beosztású irodahelyiségbe költözött az elmúlt év végén az »E. G. E.«

A város belsejében fekvő 125 holdnyi telkét, mely eddig évi húszezer koronának 5%-os kamatját hozta jövedelmül, házlyeknek felparcellázta az egylet s rövid időn belül az eddigi tökéérték 4—5-szörösét fogja abból kinyerni.

*

Ime, dióhéjban, egy esztendő képe!

Harc a gümőkór ellen.

Az állati és emberi gyógyászat között levő szoros összefüggésnek alig lehet valami erősebb bizonyítéka, mint az a küzdelem, melyet a legkiválóbb tudósok folytatnak most a gümőkór ellen, az emberiség ezen alattomos ellensége és az állatállományban ezen könyörtelen pusztítója ellen. Emlékeztetben van még bizonyára az a föltűnés, amit Kochnak 1901. júliusában Londonban kifejtett azon elmélete okozott, hogy az emberi gümőkór bacillusa más mint az állaté s ennél fogva az

emberi gümőkór nem ragad át az állatra és fordítva. De Koch ezzel az elméletével ugyan csak egyedül maradt és így például Behring is ugyanazon év decemberében, — azon az alapon, hogy az állati gümőkór szérumbefecskendezéssel immunizálta, — azon reményét fejezte ki Stockholmban, hogy az állati gümőkór leküzdése lépcsőt jelent azon az úton, mely az emberi gümőkór legyőzéséhez fog végül vezetni. Ezt a reménységét ő már arra a tényre alapozhatta, hogy az állati gümőkór immunizálására sikerült módot találnia.

Behring kilátásba helyezte akkor, hogy ezt az elméleti kísérleti eredményt a gyakorlatban fogja alkalmazni annak kipróbálására, hogy miként lehetne ezen az alapon a szarvasmarhát a gümőkór ellen megvédeni. S alig telt el egy év és dr. Behring Emil a marburgi egyetem tanára a folyó év március 12-én a bécsi belgyógyászati társulatban négyszáz főnyi hallgatóság előtt előadást tartott »a gümőkór elleni küzdelemről«, melyben az utolsó föllépése óta tett észleleteit a nyilvánosságnak adta át és Koch elméletével szemben bebizonyította, hogy az emberi gümőkór átragadhat a szarvasmarhára.

Bevezetőül előadta Behring, hogy a szarvasmarha gümőkór-védőoltása terén tett tanulmányait lényegileg befejezte már s hogy ha továbbra is folytatja kísérleteit a szarvasmarhán és egyéb állatokon, az már nem ez állatokért történik, hanem hogy az emberek részére nyerjen keresztülvihető, gyakorlati kezelési eljárást. Embereken nem folytatott még terapeutikai kísérleteket és előreláthatólag huzamosabb idő fog még betelni, míg gümőkóros emberekkel való kezelést fogja kezdeni.

Előadása szerint az az ojtóanyag, melylyel a szarvasmarhákat gümőkór ellen immunizálta egy már nyolc év óta tanulmányozott emberi gümőkórbacillus-kulturából nyeretett, mely szobahőmérsék mellett szárítottot meg és ilyen állapotban könnyen transzportálható, anélkül, hogy körülbelül négy héten belül virulenciája nevezetesen csökkenne. A mezőgazdasági gyakorlatban az első ojtásnál ezeket a bacillusokat a megvédendő szarvasmarha nyak-vívőerébe fecskendezték be és pedig 0.004 grammnyi adagban 4 köb cm. vízre számítva. Több száz esetben ezáltal egyetlen egyszer sem szenvedett kárt a szarvasmarha, azonban az eddig beoltott legtöbb szarvasmarhánál átlag két hónapos korban nem ritkán több napos láz, gyakran az étvágycsökkenésével állott be. Gondosan végzett összehasonlító kísérletek útján megállapítható volt, hogy ez főleg olyan esetekben állt elő, mikor gümőkóros fertőzés volt föltehető. Sok esetben ezt a föltevést előzetes tuberkulin ojtás támogatta, más esetekben lehetőleg egyforma életfeltételek mellett nevelt olyan borjak ojtattak be, melyek közül az egyik csoport gümőkórral fertőzött istállóból származott tejjel, a másik csoport sterilizált tejjel lett táplálva. S az első csoportnál sokkal erősebben nyilvánvaló hajlam mutatkozott a védőoltás után a lázreakcióra, mint a másik csoportnál. Egy évnél idősebb állatok a nyak-vívőerbe történt nagyobb adag befecskendezése után olyan erősen reagáltak, hogy nem egyszer életveszélybe kerültek. Ebből kitűnik, hogy az egy évnél idősebb szarvasmarha védőoltása nem ajánlatos.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betétkeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárral (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

Ugyanott a

 The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

Ha igaz az, hogy az ojtóanyagra való reakció erősségére 1. az előzetes fertőzés általában, 2. a fertőzésnek időtartama bír befolyással, s ha figyelembe vesszük azt a közismert tényt, hogy a gümőkóros reakciók annál ritkábbak lesznek, minél fiatalabbak az egyedek, akkor a túlságos erős reakciók elkerülése végett egész fiatal állatokat kell az ojtásra kiválasztani. Ezt a következtetést a tapasztalat teljesen beigazolta. Négy hetes kortól három hónapos korig levő szopós borjaknak nyak-vívőerébe fecskendezték az ojtóanyagot, anélkül hogy akut reakció beállt volna. Ajánlatos tehát, hogy csak szopós borjakat használjunk immunizálásra.

Embereknél azonban az immunizálásnak a borjaknál alkalmazott eljárását aligha lehet majd valaha is keresztülvinni, nevezetesen alig lesz lehetséges élő, ha aránylag gyengébb gümőkóros mérge beföcskendezése; általában az embernél a betegség-méreggel való immunizálás nagy nehézségekbe ütközik. Szerencsére azonban lehetséges egy más megoldás. Az immunizált tehének szervezetében a gümőkór ellenszere, ellenmérge képződik. Legnagyobb veszélye a tuberkulotikus fertőzésnek a csecsemő korban való fertőzésben keresendő, mely a kevéssé ellenálló szervezetekben az élet első heteiben megy legkönnyebben végbe. Hogyha már most a csecsszopó gyermeket gümőkór ellen immunissá tett tehének tejével tápláljuk s ez által a gümőkór ellenmértét visszük be szervezetébe, akkor ezáltal a fertőzésre legveszedelmesebb időszakon győzedelmeskedhetünk. Hogy ez az idea megvalósítható-e, az még nem bizonyos. Semmiesetre sem szabad immunis tejjel való ilyen táplálási kísérletet eszközölni, amíg állati kísérletek útján nem bizonyosodott be az, hogy ilyenképpen gümőkórmentesség érhető el.

Hogy ez a bizonyosság lehetőleg megszerzettessék, Behring immunizált vemhes és olyan tehéneket állított be, melyeknek egészen fiatal borjaik voltak, hogy a borjukat a szopás abbahagyása után mintegy három hónapos korban gümőkórmentesítésre megfigyelje. Így alkalma volt egész fiatal borjakon is kísérletet tenni s egy csak tizennégy napos szopós borju — mint az előrelátható volt — nem mutatott jelentékenyebb reagálást. Hasonló eredményeket ért el Thomassen tanár Utrechtben. 4—5 hetes borjak nyak-vívőereibe olyan erős adag emberi gümőkór bacillusát fecskendezte be, mely idősebb szarvasmarha életét veszélyeztette volna. A borjak közül az egyiknél nem okozott jelentékenyebb működési zavart; egy másiknak a tüdejében tüdőaffekció mutatkozott ugyan; de klinikai szempontból ez a borju is teljesen egészséges volt 3 hét múlva.

A mezőgazdasági gyakorlatban a borjukon szerzett tapasztalatok alapján már életük harmadik hetébe megkezdődik a védőojtás. Általában azt veszik szabálynak, hogy egyszeri ojtás elégséges ha utána jelentékeny lázreakció áll be; ha azonban nem áll be, akkor még egy, erősebb adaggal (0.01g) eszközözendő ojtást kell végezni.

„Személyes meggyőződésből mondhatom — folytatta a tudós — hogy én már ebben a pillanatban is nagymértékben át vagyok hatva gümőkór-mentesítésnek gyakorlati jelentőségétől. De jó munkának idő kell s legyenek meggyőződve, hogy kísérleteimet az embergyógyászatba csak nagy elővigyázattal fogom átvinni. Megvagyok győződve, hogy si-

kerülni kell gyermekeket legfiatalabb életkorukban a gümőkór ellen megvédeni, immunizálni. Hogy ez, vagy valamely hasonló eljárás milyen mértékben lesz felnőtteknél is alkalmazható, arra a jövő fog megtanítani. Ha azonban végre mégis elért cél lesz az emberiség fiatal egyedeinek a gümőkór ellen való megvédeése, akkor kezünkben lesz a „nagy eszköz“ a gümőkórnyomoruságnak nemcsak enyhítésére, de a gümőkórnak kiirtására is.

Behring előadásában rámutatott, hogy az emberi tuberkulózis a szarvasmarhára is átragad s így — a legtöbb szaktudóssal egyetértően — ő is ellentétben áll a Koch Róbert tanaival. Táblázatokkal mutatta be azt a fokot, amennyire az állatok a gümőkórszérumra reagálnak és megemlítette, hogy Németországban a borjak gümőkórmentesítését a legközelebbi jövőben állami úton fogják keresztülvinni.

Általános érdekű az, amit Behring a gümőkór mai fölfogásáról mondott s az, hogy ő nem fogadja el az öröklődést a gümőkór terjedésének olyan jelentékeny okául, mint a legtöbb orvos. A csecsemő, mely *egészségesen jön világra, beteg hozzátartozóitól lesz megfertőzve*. Nincs a gümőkórnak valamely titokzatos átöröklődése nagyapáról unokára, hanem az unokát közvetlenül fertőzi meg gümőkóros, köhögős nagyapja. Természetesen a gümőkór a gyermeknél nem tör ki mindjárt, hanem lappang, bizonyos mértékben elbujik, hogy a serdülőkorban vagy később betegséggé váljék. Éppen ezért, a legszigorúbban, minden körülmények között és minden néposztálynál keresztül kell vinni a gyermekeknek gümőkóros betegetől való elkülönítését.

El kell különíteni a nyilvánvalóan gümőkóros szarvasmarhát az olyan istállóból, ahol a növendék marha van — az állattenyésztésben ez a szigorú és könnyen kivihető követelmény. S az ember fiatal utódjaiért ne lehetne ennyit se megtenni? A gyenge gyermek — fejezte be előadását különös nyomatékkal Behring — a gümőkóros fertőzés veszélyének leginkább ki van téve. Meg kell hát védeni a gyermeket ettől a veszélytől!

(r)

A tojás eltartásának néhány módja.

A tojás most nem lesz ritkaság, mert a hosszú téli szünet után nemcsak az idősebb tyúkok, de a később kelt jércék is megkezdik a tojást, a piacon tömérdek tojás lesz s ennek következtében az ára is leszál. Mindenki megértheti, mily előnyvel jár, ha a tojást elteszik oly időkre, mikor alig lehet azt megfizetni s bámulatot, milyen üzleteket és nyereséget nyújt ez. Dacára, hogy különböző jobbnál jobban feldicsért módszerek jöttek forgalomba, melyekkel állítólag hónapokig lehet a tojást eltartani, még sem ajánlatos eltett tojást, mint különálló ételt elkészíteni, mert lehetetlen azt teljes épségben megőrizni. Ezért nem szabadna ilyen tojást friss gyanánt eladni, mert akár milyen jól tevődtek is el, még sem olyanok, mint a frissek. Hiszen állandóan nagyon veszik télen az olyan tojást is, mely csak főzésre használható, de olcsóbb is egyúttal. S még így is érdemes a tojásokat elrakni, éppen azért, mert annyira kapkodják.

Sok mindenféle módszert alkalmaznak a tojás megőrzésére, de egyik sem oly jó, mint a vízűveg. Ez már régi találmány, de még mostanság is ezt használják leginkább. Viz-

űveg a közönséges neve, különben pedig szóda-szilikát és minden vegyi kereskedésben kapható. Mikor meg veszik, túlságos erős és tiszta, vagy tizenkét rész vízzel kell hígítani használat előtt. A tojást nagy edénybe kell rakni, nagysága attól függ, hogy mennyi tojást akarunk elrakni és a fent említett folyadékot ráöntjük a tojásra, hogy teljesen ellepje, ezután már nincs vele semmi dolog. A tojások kitűnően állnak el s talán ily módon lehet a frisshez megközelítőleg hasonló jó tojást nyerni. Egyik legnagyobb előnye, hogy naponta lehet új tojást hozzárakni, míg más módszereknél valamennyi tojást egyszerre kell elrakni. Ez roppant alkalmatlan, mert az eltevéshez csak teljesen friss tojást szabad használni és csak úgy lehet rajta segíteni, hogy sok kisebb edényben teszük el, míg ily módon elég egy elegendő nagyságú.

Egy másik kitűnő és talán legrégebbi módja az eltevésnek az enyves víz. Valamennyi tojást egy nagy edénybe teszünk, egyiket a másikra. A következő vegyületet vesszük: egy rész olvasztott enyv, egy rész közönséges só és öt rész víz; és ha a vízben feloldódott, elkeverődött az enyv, annyit öntünk a tojásokra, hogy teljesen elfedje. A tojások soká eltarthatók így, de egy nagy hátránya van, hogy a tojáshej oly törékeny lesz, hogy a leggyengébb érintésre eltörik. Időnkint egy kis olvasztott enyvet kell hozzá tenni, mert különben elveszíti hatását és a tojás nem lesz nagyon jó állapotban, mikor kiveszik. Ha a tojást használni akarjuk, óvatosan ki kell szedni, megtörölgötni egy száraz ronggyal és minél előbb el kell használni, mert eltett tojás nem áll el sokáig.

Tojást még száraz sóban is sokáig lehet megőrizni. A só távol tartja a levegőt, mi a legfontosabb a tojás eltartásánál. Igaz, hogy a tojásnak kicsit sós íze lesz, de nem annyira, hogy kellemetlen lenne. A tojásokat erős fadobozba kell berakni, melyeknek feneke oda legyen csavarokkal erősítve. A legalsó réteg tojás körülbelül egy hüvelyknyi sön fekdjön, minden további réteg tojás közé szintén egy hüvelyknyi söt kell hinteni. Ha a doboz tele van, fedelét rá kell erősíteni, ily módon a tojás hosszú ideig áll el. A fenekét azért jobb csavarosra csinálni, mert használatkor ki lehet a fenekét venni s az alsó rétegnél a fogyasztást kezdeni. E módszernek hátránya, hogy a só kiszáritja egy kevéssé a tojás tartalmát s ha a tojást megrázzuk, úgy kotyog, amiért is azt hiszik legtöbben, hogy a tojás nem friss. Eladásra tehát nem alkalmas, mert ezt mindenki kifogásolná, de házi használatra elég célszerű.

A legjobb kétségtelenül a tojás megfagyasztása és eddig még ezzel érték el a legnagyobb sikert, ily módon majdnem oly jó a tojás, mint a friss. De ezt csak nagyon kevés baromfitenyésztő teheti meg, azért is ezt utoljára említettem.

Bár hogyan teszik is el a tojást, a fő mindig az, hogy a tojás teljesen friss legyen, mikor elteszik. Nem lehet eléggé hangsúlyozni, mily fontos ez és leginkább ezen mulik az eltevés sikere. Huszonnégy óránál nem szabad idősebbnek lenni a tojásnak, sőt még ennél frissebb még jobb. Hogy termékeny vagy terméketlen tojások alkalmasabbak-e, azt bajos megállapítani. Én azt gondolom — és több kísérlet igazolta is hiedelmemet, hogy a terméketlen tojással lehet nagyobb eredményt elérni és ezeket lehet jobban eltartani. —r—y.

Mindenemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **mütrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **superfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu superfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi Irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., Bécsi-utca 5. szám, a hová a rendelések és mindenemű kérdézősködések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

Az Orpington.

Az „Erdélyi Gazda“ f. évi 12-ik számában megjelent „Az Orpington-tyúk tenyésztése“ című cikk teljesen lekötötte figyelmemet s *Geltch* Lajos urat e helyütt üdvözlöm.

Nagyon érdekes a leirt keresztezés eredményei s kérem a kopasznyakú érdekében, hogy újabb keresztezésre vállalkoznék. Valószínűleg ki fehér — ha olyan nem volna — úgy világos-szürke, kopasznyakú tyúkokat. Ha lehet, legyen tekintettel, hogy sárga lábú és csőrű ne legyen s keresztezze fehér Orpington-kakással. Reményilem, sőt meg vagyok győződve arról, hogy feltűnő eredményt fog elérni, mert első sorban a test nagyobbodik, mi nagy előny; másodsorban a tojás héjja megbarnul, a mire törekedni kell.

Részemről nem abban tartom a legfontosabb gazdasági tényezőt, hogy tiszta vérű Orpingtonokat állítsunk elé, hanem abban, hogy jelen tenészyanyagunkat friss vérrrel felújítsuk, erre nagy szükségünk van, mint erről *Geltch* úr 1902-ben szükségét látta.

Hogy az egész ország tyúkállományának felfrissítési céljából kakasokat tenészsztünk, szükség van oly tenésztőkre, kik az Orpington tiszta vérben tenésztik.

Nézetem szerint a helyes irány a fehér szín, mert a fehér tollazat legjobban értékesíthető, a húsa pedig a legszebb s színváltozásnak nincs alávetve, a tojás héjja pedig barna. Ezen három nagy irány előnyt csakis a fehér Orpington bírja.

En éveken keresztül a Plymouthot tenésztettem, de mióta az Orpingtonot megismertem, az előbbi haladék nélkül teljesen elhagytam s a fehér Orpington tiszta vérben és hófehér magyar keresztezésben tenésztetem. De ez évben az Orpington-tojások után oly nagy az érdeklődés, miszerint elhatároztam, hogy Angliából még egy törzset hozatok, mely már útban van; ezen 12 darabból álló törzs körülbelül 1.500 koronába kerül. Van ugyan ezeknél olcsóbb is, de ez korántsem a legdrágább törzs.

Ezen *W. Cook* and *Sonstól* származó eredeti törzs utáni tojásokra már most rendeléseket is elfogadok.

Kecskemét.

Maurer János.

Az angol fogyasztási piac új irányai.

(*György Endre, a m. kir. földmivelésügyi miniszter londoni szaktudósítójának jelentése*)

Az angol elelmiszer-piac elfoglalása tárgyában egymásután merülnek fel a legerőteljesebb térfoglalások minden oldalról. Volt szerencsém Nagyméltóságod figyelmét felhívni azon sikerre vezető lépésekre, a melyek Oroszország részéről tétettek, a melyek a mostaniál is nagyobb szabású eredményre eddigelé csupán azért nem vezettek, mert a szállított áruk minősége gyakran nem találtatott megfelelőnek s így legújában innen szándékozunk oda gyakorlati szállító üzletembereket kivinni; hasonlóan azon bámulatosan fényes és közismeretű eredményekre, a melyeket Dánia szövethetesi úton szervezett s kormánytámogatásban részesülő exportja itt már el is ért. Volt alkalmam utalni arra is, hogy az irlandi mezőgazdasági termelés — hasonlóan erőteljes kormánytámogatás mellett — szintén ez úton halad s már eddigelé is jelentékeny eredményeket ért el, annyira, hogy a walesi mezőgazdasági szövethetetek is beléptek az irlandi eladó ügynökség keretébe.

Újabbán két mozzanatról nyertem értesülést.

Az egyik az, hogy Olaszország itteni kép-

viselete jelentékeny erőt fejt ki ezen a téren az olasz áruk versenyét fentartani. Egy — angolá vált — olasz cég szerződést kötött a Great Eastern vasúttal, hogy Antwerpen és Harwichon át a vasút gőzöseivel jelentékeny (állítólag teljes 55%-nyi) viteldíj merséklés mellett a rendes tételekből 7000 kocsióra rugó élelmiszert fog szállítani a londoni piacra, Bolognából indulva ki. Az olasz kormány közbenjárásával direkt kocsik, illetőleg egész vonatok fognak közlekedni Bologna és Antwerpen között e célból s az olasz kormány állítólag már megkezdte a tárgyalásokat arra is, hogy refugeratorokkal szintén ellátott gyorshajók közlekedjenek rendszeresen Genua és London közt a vaj, sajt, baromfi, gyümölcs és zöldség szállításra, beleértve a babot, borsót, burgonyát és a palermói ugorkát is.

Sőt még ennél is közvetlenebbül érdekel azon értesülés, hogy a szerb kormány szövethetetei megbízottja, *Ábrámovics* úr, itt keres egyenes összeköttetést — tehát a magyar és osztrák közvetítő kereskedelem kizárásával — a szerb baromfi, tojás és vaj értékesítésére, lehetőleg az angol nagy fogyasztó szövethetetek útján.

Mindezeknél még fontosabb azon mozgalom, mely a gyarmatok erősebb bevonására irányul. Az Imperial Food Supply társaság főleg a gyarmati termények behozatalát célozza a refugerator rendszer felhasználásával. Van szerencsém jelenteni most, hogy a hat millió korona tőke bőségesen aláíratott s a társaság kétségtelenül meg fog alakulni.

Ugyanekkor az itteni kormánykörök teljes figyelmét akarja e kérdésre irányítani egy mozgalom, melynek célja az, hogy oly társaság szerveztessék, a mely arra szorítsa a kormányt, miképp Anglia élelmiszerekkel ellátásának kérdését háboru esetén királyi bizottság útján vizsgálattassa meg.

Ezen mozgalom már korábbi eredetű. Már két éve jelent meg *Marvay* kapitány műve e tárgyról és azóta — lehet mondani — állandóan napirenden van ez. Az érvelés, amint az összegezve van a *Sutherland* herceg és *lord Stratheona*, a canadai High Comissioner által összehívott értekezlet emlékiratában, röviden az, hogy Anglia 41 millió lakosának több mint fele munkabérekéből él s a munka nagy része szünetelne háboru esetén. Már most e lakosság élelmi szükségletének több mint háromnegyed része külföldről fedeztetik (ez az állítás például a hús tekintetében túlozva van) és az élelmiszerszállítást utoljára is meg lehet akadályozni; legjobb esetben is lehetséges a szállítási díjak óriási emelkedése, a behozó államok tilalma és a szállítóhajók elfogatása. Mindez valószínűvé teszi, hogy azon állítása a gabonatözsdének, miképp európai háboru esetén a buza ára három-négyszeres magasagra fog emelkedni, a mi lehetetlenné tenné a háboru folytatását, nagyon is alapos. Anglia régen eleget termelt magának, ma teljesen megváltozott a helyzet, lassanként, a nélkül, hogy alaposan készült volna hozzá. Az élelmi cikk hiányát nem lehet kitűrni, mint az iparcikkéket és így Anglia helyzete felette kényes. Ezért akarják a kormányt reá szorítani, hogy alaposan foglalkozzék e kérdéssel, s ha egyszer tisztázta azt: akkor gondoskodik a megfelelő orvoszerekről.

Nem lehet tagadni a kérdés komoly voltát Anglia szempontjából. Legjelesebb statisztikusaik, *Craigie* és *Crawford*, ismételve kifejtették tudományosan is a helyzetet a királyi statisztikai társaságban és az a gyűlés, amely megalakította a társaságot *Sommerset* herceg elnöklése alatt, Anglia színe-javát magában

foglalta. Csak admirális 40 csatlakozott a társasághoz s éppen a napokban értesültem róla, hogy a *Lord mayor* késznek nyilatkozott ez ügyben egy nagy nyilvános meetinget hívni össze.

Mindenesetre áll azonban, hogy a tervezőknek s a mozgalom megindítóinak nem csak a háboru veszélyei lebegtek szemük előtt. Első sorban is csaknem egészen világos, hogy a 40 admirális csatlakozása nagy mértékben vezethető vissza azon óhajra, hogy — különösen a német flotta erősödésével szemben — az angol hajóhad részére nagyobb összeg szavaztassék meg szaporítás és megújítás címén.

Kétségen kívül áll, hogy ez a kívánalom nagy mértékben támogatatik egy oly mozgalom által, a melynek célja azt mutatni ki, miszerint a flotta nem csak verekedni van hivatva, de az élelmiszer szállító hajók védelmére is és így emelni kell azt.

A másik oldalról nem lehet tagadni azt sem, hogy a kérdés előtérbe állítása rendkívül kellemes háttérül szolgál a védvamos hajlandóságokra. Ennek az iránynak főszószólója az agráriusok vezére, *Chaplin*, az említett gyűlésen tagadta ugyan azt, hogy ez a két dolog összeköttetésben volna, de az bizonyos, hogy az áramlat ugyanaz. Anglia sokkal többet termelhetne, ez igaz, — ha a búza fizetne. A búza fizetne, ha magasabb volna az ár. Ha tehát valaki a csekély termelés szembeszökő veszélyeit hangoztatja élesen: az kedvező dalmot fű akaratlanul is a védvamos iránylatnak. Már pedig *Chaplin* szerint így áll a dolog: a krími háboru idején a lakosság száma volt 28 millió; természetű Anglia 16 millió quartert; most a lakosság 41 millió, a termés 8. A hiány volt akkor 3, most 25 millió. Ez, szerinte, drága ár a free tradeért.

De van még egy harmadik áramlat is, a melynek természetes kitejezője *lord Stratheona* volt. A megoldást ő abban találja, ha az összeköttetés a gyarmatok és az anyaország közt szorosabb lesz. Es volt *Sir Launer* óhaj-tása is és ezer más irányban halad következő erélylyel a canadai kormány. *Lord Stratheona* közölte a lapokban azt az összeállítást, a melyben igyekezett azt bizonyítani be, miképp a canadai praeferentialis vámok nagy jótéteményt és előnyt adnak az angol kereskedelemnek és hogy azok hatása alatt emelkedett is oda az angol bevétel. Nagyon természetes tehát, hogy ők is törekednek tért foglalni Angliában, a minthogy nem is lehet tagadni, hogy a jelen szabad regime mellett is hatalmasan emelkedik Canada behozatala az anyaországba minden élelmi cikkre nézve.

Bizonyosnak lehet tartani, hogy ilyen három hatalmas áramlat támogatása mellett ezen mozgalom komoly nyomokat fog hagyni maga után a közvéleményben és a parlamentben is. A hajóhad emelése és a bizottság kiküldése bizonyosnak látszik; arra nézve azonban, hogy a gyakorlati irányban is fog-e történni valami: alig lehet még ma megközelítő véleményt mondani. Egy dolog látszik azonban világosnak. Nevezetesen az, hogy — számos iró ellenkező állítása dacára — Nagy-britannia élelmiszer behozatalra reá lesz utalva mindaddig, míg jelen lakossága nem fog jelentékenyen megcsökkenni. Ha nyer esetleg magtermelésben, megfelelő módon veszt állat-tenyésztésében.

Ezen tényből pedig viszont világosan folyik az, hogy az olcsó megélhetés, mint az olcsó ipari termelés céljából aligha lesz hamar oly angol párt, a mely a megdrágítás odiumát egy osztály érdekében magára vállalja.

SÁRGA KRISTÓF fehérnemű és vászonraktárában Kolozsvárt, Deák-Ferenc-u. (Belközép) 3. SZ.

A legnagyobb választékban és a legjutányosabb árban kaphatók:

Férfi, női és gyermek fehérneműk és harisnyák.

Különlegességek: dus választék minden kivételű divatos férfi és női ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kezek- és finom zsebkendőkben.

Elvállal kiházasítási vagy magán szükségre kívánt mindenféle fehérneműk pontos elkészítését, kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik.

Valódi kősmárki londaasztalmű 25% gyári áron alól kapható.

1008.

Szőnyegek minden fajtában és minőségben, u. m.: szalonn-, fali-, futó-, ágyelibe-, és pamlagszőnyegek továbbá valódi **Linoleum** minden szélesség és nagyságban.

Hazai pokróczok, utazó- és gyanju-takarók a legolcsóbbtól a legfinomabbig.

Amerikai önműködő ablak-függönyök (roletták) minden nagyságban kaphatók!

Valódi Dr. Jäger-Fürer által készített és jóval olcsóbban kaphatók.

Igy hát Anglia fogyasztási piaca szabad marad valószínűleg hosszú időre; a lázas törekvések minden oldalról azon megjelenni, jogosultak; valamint igazolt az is, hogy mind az angolok rokonszenvénel, mind terményeink kitűnő voltánál fogva megfelelő szolid és állandó kezelés mellett egyik versenyző idegen ország sem bírna oly kedvező kilátásokkal e téren, mint a miénk.

— **A „Thanaton” használata.** (Válasz Sz. A. kérdéseire) 1. Állami dohánygyárból nem szerezhető be a thanaton, hanem hatósági, vagy gazdasági egyleti bizonyítvány alapján a kereskedelmi részvénytársaságnál Budapestben, vagy a nagy tőzsdénél Kolozsvárt.

2. A thanatont rendes permetezővel (Vermorel-félével is) ki lehet permetezni.

3. Nem árt-e a thanaton a fáknak? Erre nézve az a felelet, hogy a thanaton kár nélkül alkalmazható 1%-os oldatban.

Ha esetleg nem jutna hamarosan thanatonhoz, azt házilag is el lehet készíteni, olyképp, hogy a legolcsóbb fajta dohányt vízben leforrázza és egynéhány napig állni hagyja. Egy veder vízre 1/2 kg. dohányt lehet venni. Használat előtt leszűrendő az oldat.

4. Növényi élősdiek ellen nem használ a thanaton, azt csak állati ellenségek ellen használják s a paizstetű ellen is használható, de nem olyan jól, mint pl. a petroleum emulsió és a szappanoldat, csakhogy a petroleum emulsió a barackfának árt.

5. A kénvirág csakis a lisztharman ellen használható a barack- és rózsafán is, egyéb élősdiek ellen használhatatlan.

6. A levélsodrót és mindenféle tetűket elpusztítja a thanaton. A kényes növényekre felhigitva (1%-os oldatban kell használni, a szívósabb növények 2-3%-osát is elbírnak (t. i. 100 liter vízre 2-3 kilogramm thanatont számítva.)

Páter Béla.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetési megrendelés minden száma legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

— **Állami lovak árverése.** A m. kir. állami lótenyésztézetekből kisorolt számfeletti kanczák és kisherelt f. évi ápr. 30-án d. e. 10 órakor fognak a budapesti *Tattersall* helységeiben elárvereztetni. Árverésre kerülnek 4 drb. 1. éves herélt a *kisbéri* ménesből; 27 db. 5 éves, 2 dr. 6 éves és 1 db. 1 éves számfeletti fiatal kanca a *bábolnai* ménesből; 17 db. 1 éves herélt, a *mezőhegyesi* ménesből 2 drb. herélt a *székesfehérvári* méntelep adományából. Az árverésen a következő felételek az irányadók: Az árverés mindegyik napon reggel 10 órakor kezdődik. A kiállítási áron alul egy ló sem fog eladatni, A kínálatok 20-20 koronánként történnek. Minden megvett ló után a vételárnak megfelelő törvényszerű bélyegen kívül (III. fokozat) kötőfékpénz fejében az első kétszáz korona után 4 korona, azon felül minden megkezdett 200 korona után két-két korona fog beszédelni. A vételár, elismervényre, azonnal készpénzben lefizetendő és a lovak csakis az elismervény előmutatása mellett fognak kiszolgáltatni. A már megvett lovak 48 óra alatt okvetlenül átveendő;

de a leütés idejétől minden eshetőség a vevőt terheli.

— **Magyarország hűsértésállománya.** A földmívelésügyi miniszterium által egybeállított hivatalos adatok szerint Magyarország hűsértés állománya a következő: Yorkshiri 3100, berkshiri 2224, poll. chinai 331, meiseni 39, meklenburgi 111, keresztezett 46569. Magyarországon tehát elszórtan mindenhol tenyésztenek hűsértéseket, leginkább uradalomokban. A köztenyésztésben csak egyes vidékeken szerepel, természetesen keresztetések alakjában. Miként az összeírás végeredményeképp kitűnik, hazánkban körülbelül 52,000 db. hűsroca van és ebből 3100 db. telivér Yorkshir. Volna tehát elegendő tenyészanyag arra nézve, hogy szükség esetén az Angliába irányuló hűsexport megindítható legyen.

— **Külföldi gyümölcs piacok tanulmányozása.** Az ország több gazdasági egylete és iparkamarája arra kérte *Darányi* földmívelésügyi minisztert, hogy a berlini, boroszlói és más nagyobb gyümölcs piacok viszonyait tanulmányoztassa. A miniszter méltányolva a feliratokban felhozott érveket, *Kecskeméti* Adolfot a varsói, moszkvai, szentpétervári piacok tanulmányozására, *Molnár* Viktor gyümölcsészeti kormánybiztost Dánia, Svéd és Norvégia több piacának tanulmányozására küldötte ki, egyben, tekintettel a már évek óta mutatkozó tavaszi fagyokra. feladatává tette, hogy a későn virágzó alma- és körtefákat is tanulmányozza, felhatalmazván arra, hogy a megfelelő fajtákból az állami telepekre oltványokat is vásároljon. Molnár a kiküldetéséről való terjedelmes és tanulságos jelentését most nyújtotta be. Darányi földmívelésügyi miniszternek, a ki intézkedni fog, hogy a tanulmányútról való, a gazdákat érdeklő adatokat az érdekeltek megtudhassák.

— **Műtrágya beszerzési központ.** Mult hó 28-án Budapestben, az Orsz. Magyar Gazd. Egyesület tanácstermében, *Bujanovits Sándor* elnöklété alatt szakértekezlet tartatott egy — a kartellben álló gyárakkal szemben — létesítendő külön műtrágya-beszerzési központ tárgyában.

Az értekezleten az „E. G. E.”-t *Tokaji László* titkár képviselte.

Az előadó által meg nem nevezett vállalkozó gyárosnak, aki ezen központnak az árut szállítaná, biztosítandó lesz:

1. Az, hogy az OMGE. kebelében létesítendő központi iroda által összegyűjtendő összes műtrágya megrendelésre nevezett gyáros által fognak effektuáltatni;

2. hogy a földmívelésügyi kormány által szükségelt műtrágyamennyiség, — amennyiben a kormány ezen szükségletet az OMGE. kebelében létesítendő központján fedeztetné, — szintén nevezett gyáros útján fedeztessék;

3. A földmívelésügyi kormány által egyszerűsített mindenkorra 200.000 korona 10 év alatt visszafizetendő kamatmentes segély engedélyeztessék;

4. A földmívelésügyi kormány műtrágya szükségletének ára amely cca. 180.000 k. értéket képvisel, a megrendelés alkalmazásával kamatmentesen a gyáros rendelkezésére bocsájtassék és évről-évre megadassék;

5. A nyers anyag és kén sav szállítására a m. kir. államvasutakon és a Magyar Folyam- és Tengerhajózási r. t. részéről az önköltséges díjtétel biztosítandó. Ugyanazon díjtétel biztosítandó 100 q-tól kezdve szuperfoszfát szállítására is, míg kisebb küldeményekre a II-ik legkedvezményesebb kivételes díjszabás biztosítandó.

litására is, míg kisebb küldeményekre a II-ik legkedvezményesebb kivételes díjszabás biztosítandó.

Ezzel szemben a gyáros 10 évre kötelezné magát:

1. Hogy gyárát szuperfoszfát előállítására berendezze, illetve azt 1000 wagon szuperfoszfát évenkénti előállítására kibővíti még pedig akként, hogy az idei őszi idényre a megrendelendő műtrágyát már szállíthassa.

2. Hogy a gyárost az állam és az OMGE. felügyelete s ellenőrzése alá helyezi és nincs jogosítva másnak; mint az államnak, illetve az OMGE-nek, vagy a vele összeköttetésben lévő egyesületeinek és szövetkezeteknek szállítani.

3. Hogy kísérleti célokra az OMGE. útján — az erre vállalkozó egyesületeknek — évente 500 q. szuperfoszfátot a megállapítandó ár 50%-ával számítva, rendelkezésre bocsájtani.

4. Hogy a műtrágyagyárosok kartelljébe be nem lép.

5. Hogy a kormány által nyújtandó előleget gyárára jelzálogilag bekebelezeti és biztosítja.

6. Hogy a szövetkezetek részére ugyanazon járulékokat biztosítja, mint a melyeket azok a rendelkezések gyűjéseért eddig is élveztek.

7. Hogy a központi iroda által megrendelt szuperfoszfát mennyiségekért a szokásos (hat hónapi) hitelt biztosítja.

8. A meg ejtendő számítások szerint a szuperfoszfát előállítási ára a rendeltetési állomásra bérmentve szállítva kilogrammonként egyelőre 44 fillérbe kerül. A gyáros kötelezi magát ezen előállítási árhoz 4 fillért haszonra és amortizációra hozzászámítva — a 16-18%-os szuperfoszfát kilogramm-át 48 fillérért bármely állomásra szállítani.

Ezen ár azonban változó és függővé tétel: 1. A nyers florida-foszfát árából, mely a gyárba szállítva q.-ként 7 kor. árral van alapulva és 2. A kén sav árából, amely a gyárba szállítva q.-ként 1 kor. 20 fillér árral van alapulva.

Ezen anyagok árait a gyáros köteles a központi irodánál az eredeti számlákkal igazolni és azon arányban, a hogy a nyers anyag ára csökken, avagy emelkedik, csökken vagy emelkedik a szuperfoszfát ára is.

9. A gyáros kötelezi magát az OMGE. kebelében szervezendő központi iroda kiadásait megtéríteni.

Az értekezlet beható megvitatás tárgyává tette az összes pontokat s elhatározta, hogy a megállapodások sürgősen közöltesse nek a gazdasági egyesületekkel és a földmívelésügyi miniszterhez sürgős fölterjesztés intéztessék a gazdák akciójának támogatása és megvalósítása céljából.

— **Baromfikivitelünk akadályai.** A mult hetekben nagy ijedelmet okozott a német kormány azon szándéka, hogy állategészségügyi kifogások hangoztatása mellett oly egyseges rendszabályokat szándékozik a mi baromfikivitelünkkel szemben is életbe léptetni, amelyeknek érvényesülése esetén baromfikivitelünk teljesen lehetetlené lett volna téve. A *Baromfitenyésztők Országos Egyesülete* a hazai baromfitenyésztőket értekezletre hívta egybe, amely értekezlet a legerősebben foglalt állást ezen szándék ellen és fölterjesztést tett a földmívelésügyi miniszterhez, hogy a tervbe vett intézkedéseket a rendelkezésére álló eszközökkel akadályozza meg. Örömmel konstata-

Oberurseli Mótorgyár Részvénytársaság, Oberursel

MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

Iroda és mintaraktár: Bécs, VII., Lindengasse 7.

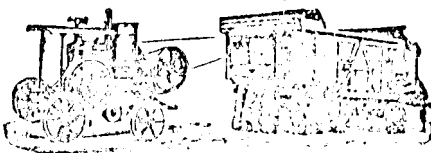
1077.

LEGJOBB ÉS LEGOLCSÓBB HAJTÓERŐ

a „GNOM” benzin-petrolin-motor-mozgony.

3000-nél több üzemb. — Könnyen kezelhető.

Vi lanyos gyújtással. — Okl. gépész felesleges.

Motor-Locomobile.

Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás

ingyen és bérmentve.

Magyar levelezés.

Magyar levelezés.

tálhatjuk, hogy a földmivvelésügyi miniszternek a tárgyalások útján sikerült kieszközölni, hogy az eredetileg tervbe vett intézkedéseket a német kormány nem fogja életbe léptetni, hanem oly intézkedéseket fognak hozni, melyek egészségügyi szempontból teljesen ki-elégítik a német kormányt anélkül, hogy kivitelteljesen megakadályozzák. Amint értesülünk a „*Földmivvelésügyi Értesítő*“ben legközelebb fog megjelenni az erre vonatkozó rendelet, mely úgy a helyi egészségügyi intézkedéseket, valamint a kivitelnél érvényesülő állategészségügyi ellenőrzést szabályozni fogja.

— **A németbirodalom komlótermelése** utóbbi időkbén hanyatlott: ennek oka abban keresendő, hogy a komlóskertekbe szükséges munkákész mindinkább drágább lesz. — A komlósterület 1885-ben 47.375 hektár volt, 1901-ben 37.506 hektár és már 1902-ben 36.731 hektár. Az össztermés az utolsó évben 210 199 mm. volt, s hektáronként 63 mm. termelt, (1901-ben 33 mm.) Hazánkban egy hektáron átlag 720 kgr., az erdélyi részekben 800 kgr. volt. — Mult évben a kivitelt 102.978 q, a behozatal 27.234 q volt: a német komlótermelők javára tehát 75.744 q jut. Tehát megcsodálható azon vámerőlködés, ha akkora kivitelt mellett a magyar és osztrák komlóval szemben 70 márkás vámtételt akarnak jövő évtől kezdve beállítani. Közös vámterületünkről 24.380 q volt a behozatal, ide pedig 3580 q komlót vettek.

— **A svájci agrárvám-tarifa.** Megirtuk, hogy Svájcban a nép 326 ezer szavazattal 222 ezer ellenében elfogadta az új vámtarifát, mely a mezőgazdasági termények vámjait nagy mértékben fölemeli. Az új tarifa a mi kiviteltünket is érinti s azért neháuy új tételét a következőkben közöljük frankértékben:

	1891-i tarifa		Uj általános
	általános	szerződéses	tarifa
	100 kg.	100 kg.	100 kg.
bor hordóban	6	3.50	20
sör „	5	4	6
friss vaj	8	7	15
gyümölcs és szőlő	5	2.50	10
friss hús	6	4.50	17
sózott és füstölt hús	8	6	20
élő baromfi	6	4	15
leölt baromfi	12	6	20
	darabonként		db.-onként
ökör	30	15	50
tehén	25	18	50
borju	25	18	50
sértés 60 kg-on alul	8	4	20
„ „ „ fölül	8	5	15

Láthatjuk, hogy a svájciak is egész erélyesen a vámvédelem álláspontjára helyezkedtek.

— **Gazdákat érdeklő határozatok.** A miniszteri tanácsos határozata szerint a munkaviszony fölbontása következtében fölmerült vitás kérdések elintézése első sorban az iparhatóság elé tartozik, ennek elkerülésével a bíróság döntésére nem lehet az ügyeket bizni. Borkósavnak, szalicilsavnak, stb. borkezelésre alkalmas anyagok gyanánt való hirdetése kihágást képez. A méhesből ellopott méhek megfojtása a kir. bíróság hatáskörébe tartozik. — Erdőőr az adó tekintetében I. oszt. kivetése alá tartozik, lakása pedig adómentes cselédlakásnak tekintendő. Az ipari kihágás benyújtott föllebbezés bélyegmentes.

— **A szolnok-udobokai Inségesek köszönete.** Szolnok-Doboka vármegye tavaly az árviz miatt nagy inségbe került és a miniszterelnök jóindulata mentette meg attól, hogy a nyomorúság tetőfokára nem jutott. Most a megsegített vidék lakossága köszönő feliratot intézett a kormányelnökhöz s a feliratot vagy ötezer családfő írta alá. A felirat vaskos kötetbe van foglalva, a melynek első oldalán a következők olvashatók:

„Nagyméltóságú miniszterelnök úr, kegyelmes urunk! Gazdaságilag szegény és csepasóktól gyorsan látogatott vármegyénkat

mult év folyamán vizáradások s a kedvezőtlen időjárás következtében oly vesztés érte, melynek sebeit csak egy évtized munkája s áldása hegesztheti be. Kérlelhetlen valóság, hogy utolsó kenyertünk elfogyaszta, az emségre réme lebegett fejük felett. Ezt a kétségbeesítő helyzetert távolította el tőlünk nagyméltóságodnak segítő és gyógyító keze. Most, az első inség segélynek szétosztása után hálátelton mondunk köszönetet nagyméltóságodnak és magas kormányunknak: kérve az ég áldását irántunk tanusított nemes támogatásukért. Kérjük, ne vonja el ezt tőlünk a jövőben se, mert a mi szomorú viszontagságos helyzetünk közepette államunk gondoskodása és nagyméltóságod segítő keze képezi vigaszunkat és reményünket. Államunknak pedig ezen nemes, önzetlen és hathatósan segítő keze bennünk a magyar állameszme iránt érzett hitet s bizalmat az őszinte hála melegével fonja körül. Nagyméltóságodnak alázatos szolgálói.“

— **A vadászati kiállítás** e hó 11—20 ig Budapesten „Ös-Budavár“ területén fog lefolyni. A vadászati kiállítással kapcsolatban ez év április hó 19-én fonterrier kotorek-verseny is lesz borzra és rókára. — Bővebb felvilágosítások nyerhetők az *Országos vadászati szövetség* igazgatóságánál, Budapest, Rottenbiller-utca 30 sz.

— **A húsvéti baromfi-kiállítás** egyike lesz a leggazdagabb és legértékesebb kiállításoknak. A kiállítás „Ös-Budavára“ területén fog lefolyni, hol a sokféle épületben és udvarban megfelelő elhelyezést nyer. A kiállításra vonatkozó felvilágosítások az Országos Baromfitevelési Egyesület elnökségénél nyerhetők. Budapest, Rottenbiller-utca 30 sz.

— **Nemzetközi méhészeti kiállítás.** Április 4-én nyilik meg Bécsben a méhészek nemzetközi kiállítása, melyre hazánkból is számosan jelentkeztek. A gödöllői állami méhészeti gazdaság ezen a kiállításon is szépen lesz képviselve.

— **A baromfitevelés a legjövődelmzőbb foglalkozás.** Olvasva a statisztikai kimutatót, látjuk, hogy hazánkban a mult évben 75 millió korona értékű baromfit vittek a vámkülföldre ki, tehát a külföldi világpiacokon értékesített baromfiért, tojásért és tollért ismét 3 millió koronával többet vettünk be, mint az előző évben, a midőn bevételünk 72 millió korona volt. Ki hitte volna ezt pár év előtt is, hogy baromfitevelésünk oda fog fejlődni, hogy ősi foglalkozásunk legszámottevőbb termelési ágában is, minő a *buzatermelés* kiviteltünket pénzértékben tul fogja szárnyalni a baromfiexport. Pedig az így van, ez megdönthetetlen tény. A kereslet baromfi és ezek termékeit képező élelmi és használati cikkek iránt folyton fokozódik, a mi annyit jelent, hogy baromfit ok-szerűen tenyészteni, egy meghatározott és jól átgondolt irány szerint, minden kapkodás és kísérletezés mellőzésével, igen érdemes, sőt a legjövődelmzőbb foglalkozás. Minden kétséget kizáró dolog, hogy hazánk baromfitevelésének gyors fejlődésénél *Darányi* helyes utmutatása s sok életrevaló intézkedése mellett igen lényeges szerepe volt a *Hreblay* által irt és több mint 20.000 példányban kiadott és igen kedvelt baromfitevelési szakmunkának, melyek közül különösen a *„Tyuktevelést“* tárgyaló kiváló műre hívjuk fel tisztelt olvasóink figyelmét. Ezen II. kiadása, teljesen át-dolgozott és bővített 90 képpel ellátott 200 oldalú uj munka nélkülözhetetlen minden tenyészőnek. Minden baromfi tenyésztési kérdést részletesen tárgyal és pontos utmutatást ad minden teendőre nézve. Ezen uj kiadás tárgyalja és képben bemutatja az uj és kitűnően bevált *orpington tyukfajtát*, az *amerikai keltetőgépet* és az *amerikai kappanozást*. Kapható 3 korona beküldése ellenében bérmentve *Hreblay Emil* állattenyésztési m. kir. felügyelőnél Budapest, Földmivvelésügyi m. kir. miniszterium, III. emelet 121.

— **Különös figyelmet** érdemel az Első magyar általános biztosító társaság ez ideig mérlege, mit hirdetésű rovatunkban mutatunk be olvasóinknak. Meglátjuk belőle, hogy a társaság biztosítói alapjai a s az milliót már meghaladják. Az 1902. évi üzlet eredménye pedig — noha már közel 50 éve működik

ez a hazai társaság — a legkedve-tőbb az előző társaságok között. Feltétlen jele ez a céltudatos, mindenig nem kielégítő vezetőségnek. Ajánljuk őket a körülményekert gazdátársaink egyelnebe mert hol biztosítsunk. ha nem annál a társaságnál, mely feltétlen megbiziba óságnak gondos, szak-szerű vezetőségnek ism éltén ilyen szép tanujelét adta. (1085.)

— **Mal számun-hoz m-llévelve** veszik olvasóink (500 péld.) a Faragó Béla zalaegerszegi fenyőmagpergető gyáranak prospektusát. (1083.)

— **Bessemer festék (védjegy illő) — tartós vasmáz.** Gazdasági üzemekben évek óta használják oly vastárgyak b. festésére, a melyeket az elrozsdásodástól megövní óhajjúk, a Bessemer-festéket (védjegy illő), mely az olimpirt valamint az oljefestékmázolatot minden tekintetben fölfümlüja. A Bessemer-festék ezen jó hírneve azáltal nyer igazolást, hogy nagy ellentállóképessége mellett légköri és vegyi behatással szemben, jelentékeny ruganyósággal és fedőképességgel bír, és hogy minimalapozás a Bessemer-festék alkalmazásánál mindig megtakarítható. Vasszerkezetek, vastetők, gerendák, oszlopok, rácsok, mezőgazdasági gépek, nem kevésbé azonban valamennyi a szabadon levő tárgyak részére Bessemer-festékünk (védjegy illő) mint legtartósabb mázolat ajánlható. Azt hisszük, hogy ezen Lutz Edel és Társa pozsonyi festékgyárosok által gyártott festék, uradalmak, gazdaságok földbirtokosok körében teljes érdeklődésre fog találni. (1036. III.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Baranyi Lajos, Dicsőszén mártora. Csicsóka gumót mi nem tudunk jelenleg sehol, Azért üzenjük ezt teljes címével, hogy ha esetleg valakinek van eladó, az önhöz fordulhasson.

B. Örömmel és köszönettel vesszük, ha a jéltett érdekes tárgyú közleményt beküldi.

ADRIAI BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT
alapítattott 1838-ik évben.

Vagyombiztonsági tőkeje 116 millió korona.

A magyarországi igazgatóság intézője:
Br. PODMANICZKY FRIGYES.

E társulat, mely 65 éves fennállása óta 470 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett; tűz- és robbanási-, valamint jégokozta károk ellen, továbbá az emberek életére, halál és elérésé, valamint kiházásitási esetekre.

Erdélyrészi vezérképviseleség
Kolozsvárt:
Szekula Ákos
vezérfelügyelő. (1073.)

Magyar Jelzálog-Hitelbank
Képviselesége Kolozsvártt
(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alapitőkeje 40 millió korona.

4%-os és 4 1/2 %-os Záloglevélkölcsonőket
nyujt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 4-95 százalék-, nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5.25 százaléknvi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4 1/2 %-os záloglevélkölcsonőket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5.35 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5.65 %-o évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értéke és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az **Erdélyi Gazdasági Egylet** bizálati férfiaik adnak véleményét. (1001.)

A bank képviseleségénél kaphatók 4% és 4 1/2 %-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereménykötvények

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:
Felelős szerkesztő és kiadó:
TOKAJI LÁSZLÓ.
Társzerkesztő:
JAKAB LÁSZLÓ.
Segéd-szerkesztő:
ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

Röck István, Budapest

I. BUDAFOKI-ÚT,

gőzgép- gőzkazángyár, vas- és ércöntöde.

KÉSZIT

GOZGÉPEKET: fekvőket és állókat minden nagyságban, magasnyomású, compound- és triplexpanziós elrendeléssel; mint különlegességet szab. Röck-féle szelepes vezényművel és gyorsanjáró gőzgépeket dynamogépek hajtására; hajógépeket. ■ ■ ■ ■

LOKOMOBILOKAT: kihúzható forr- és fűtőcsöves kazánal. ■ ■ ■ ■

GŐZKAZÁNOKAT: forralós-, sima- és hullámlemez fűtőcsövekkel; mint különlegességet: szabadalmazott Bánó-féle biztonsági vízcsöves kazánokat. ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

SZIVATTYUGÉPEKET: Worthington és más rendszerek. ■ ■ ■ ■

VIZMŰTELEPEKET és csatornázásokat. ■ ■ ■ ■

GŐZMALOM berendezéseket a legújabb kivitelben.

TÉGLAGYÁRI BERENDEZÉSEKET. ■ ■ ■ ■

TELJES HŰTŐTELEPEKET ÉS JÉGGYÁRAKAT szabadalm. ammoniak rendszer szerint.

OLAJMALMI és olajgyártási berendezéseket. ■ ■ ■ ■

HYDRAULIKUS SAJTÓKAT különböző czélokra. ■ ■ ■ ■

BORSAJTÓKAT, emeltyüs, — hidraulikus — vagy motorikus üzemmel. ■ ■ ■ ■

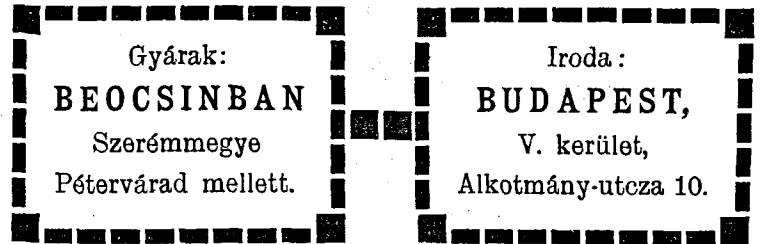
RÖCK ISTVÁN gép-kazángyára, vas- és ércöntödéje **BUDAPEST.**

1029

Beocsini Cémentgyári Unió

— Redlich, Ohrenstein és Spitzer. —

Az 1896. évi ezredéves orsz. kiállítás egyedüli diszoklevél cémentgyártásért és számos más kiállításon első díjak.

ÉVI GYÁRTÁSI KÉPESSÉG:

800.000 mm. portlandcément, 800.000 mm. románcément.

Ajánlja Magyarországon, Ausztriában és a keleti dunatartományokban a legnagyobb és legkényesebb építkezéseknél kitűnő sikerrel kipróbált gyártmányait, akármely — vasuti vagy hajóállomásra szállítva: —

Gyorsan vagy lassan kötő román-cémentet és mesterséges portland-cémentet, valamint homlokzat-diszítésnek és öntvényeknek nagyon alkalmas cémentet, szép és egyenletes színben.

JÓTÁLLÁS:

A normáliaknál 50%-al nagyobb húzási és nyomási szilárdságért.

Egyenlő súlyú zsákok és hordók.

1022.

Gazdasági magvak, világhírű erfurti kerti magvak
legjutányosabban kaphatók

Radvaner magkereskedésében

Budapest, V., Nádor-u. 8. sz.

Tessék árjegyzéket kérni.

1026.

VALÓ-

di francia különlegességek (gümmi és halhólyag, ugy-szintén összes női övszerék) F. Berguand fils leghírneve-sebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

POLGÁR SÁNDOR-nál

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 50. sz.

Részletes képes árjegyzék ingyen.

Ezen hirdetés beküldése esetén 15% engedmény. Kivágatott az „Erdélyi Gazda”-ból. 1080.

Fehér Miklós gépgyár részvény - társaság

Budapest, V. ker., Külső Váci-út 80. szám. 1076.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült mezőgazdasági gépeket, továbbá saját gyártmányú különböző gazdasági gépeit!

Csere üzletek köttetnek!

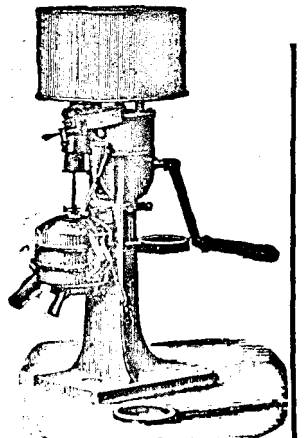
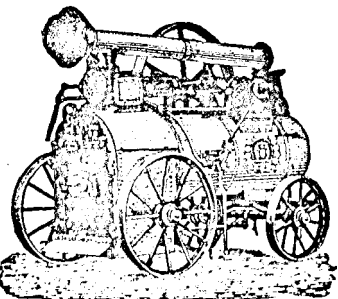
Használt és javított lokomobilok és gőzcséplő gépekben

az ország legnagyobb raktára.

TEJFŐLŐZŐ GÉPEK és teljes tejgazdasági berendezések.

Szakszerű fölvilágosítás és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Erdélyi összes vármegyékben cégünket Wessel Leó képviseli, Kolozsvárt, New-York szálló.

Első magyar általános biztosító-társaság Budapest.

I. Tűz-, szállítvány-, jég- és betörés-biztosítási üzlet.

Negyvenötödik évi zárszámla 1902. január 1-től december 31-ig.

KIADÁSOK

Table with columns: K., f., I. Tűzbiztosítás, II. Szállítvány-biztosítás, III. Jégbiztosítás, IV. Betörésbiztosítás, V. Egyéb bevételek.

VAGYON Mérlegszámla 1902. évi december 31-én.

Table with columns: K., f., Elhelyezett tőkepanek takarékpénzt. és bankoknál, Részvényalapítóké teljesen befizetett 2000 egész részvény...

Budapest, 1902. december 31-én.

Steiner Jenő, életbiztosítási könyvvivő.

Báró Harkányi Frigyes,

Janey Lajos,

László Zsigmond,

Ormody Vilmos,

Gergely Tódor, a központi könyvezés főnöke.

gróf Zichy Nándor,

Szende Károly, aligazgató.

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyes tételeit a fő- és segéd-könyvekkel teljesen megegyezőnek találtuk. Budapest, 1903. márczius 10-án.

A felügyelő-bizottság:

Berzeviczy Albert,

Burohard-Bélaavary Konrad,

Hajós József,

Németh Titusz,

Báró Radvánszky Géza.

II. Életbiztosítási üzlet.

Negyvenedik évi zárszámla 1902. január 1-től decz. 31-ig.

KIADÁSOK

Table with columns: K., f., Törlesztett kötvények díja, Visszaváltott kötvényekért, Halálesetek után kifizetett károszeg...

VAGYON Mérleg-számla 1902. évi decz. 31-én.

Table with columns: K., f., Értékpapírok, ugyanis: 10.502800 kor. n. é. m. kir. 4%-os kor. járadék 98- kor-val...

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32. szám.

1061

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült

4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzcséplőkészleteit, 14, 16 és 20 lóerejű compound locomobiljait

„MILLENNIUM“ legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeit, továbbá: aczelöntésű ekefővel ellátott ekeket és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Erdélyrészi képviselő: Wessel Leo, Kolozsvár, New-York szálloda.

A párisi világiállításon „GARANNDIPRIX“ a legnagyobb kitüntetés.

Kifogástalanságért teljes anyagi felelősség!!

Alulirotnál a következő, minden tekintetben kifogástalan vasszők kerülnek eladásra:

I. rendű fásajtványok

(mohásak).

Mézesfehér, Olasz-Rizling, Hárslevelű, Leányka, Mustos fehér, Muscat blanc d'Espagne, Princes, fekete muskotály, Passatutti, Tokaji piros saszla, Viktoria, Kalábriai, ára ezrenként 110 forint.

II. rendű fásajtványok.

Furmint, Olasz-Rizling, Leányka olyan minőségben, hogy az eddigi tapasztalat szerint 95% biztosan megered, ezre 50—55 forint.

Zöldajtványok.

Erdei, Mézesfehér, Ezerjő, Ol.-Rizling, fehér és piros Saszlák, „Óriás“ csemege 45—55 forint.

Fentiekből kitűnő összeállítású „Vegyes“ faj ezre 45 frt.

Gyökeres 2 éves európai

(50,000 drb.) Szerémi zöld, Bakator, Olasz-Rizling (3 éves is), Ezerjő, Oporto, Kövidinka, Kadarka ezre 11 frt.

Sima európaiak

(Őszi szedés.) Slankamenka, Mézes fehér, Kövidinka, Olasz-Rizling, ezre 4 forint.

Tóth Sándor uradalmi szőlőintéző,

ABA-SAÁR, táviró Gyöngyös, Hevesm.

1027.

Allattenyésztő gazdák figyelmébe!

Az „Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület“
Nagy-Enyeden, 1903. május hó 4-én

Tenyészállat-kiállítást

rendez.

Díjazás alá esnek:

- I. Magyar Erdélyi Fajtánál: községi bikák, borjas tehenek, tenyésztehenek és üszök.
- II. Havasi, esetleg pinzgauai fajtánál: 1—3 éves bikák, tehenek és üszök.
- III. Sertés: Kisbirtokosok kanjai. 1062
- IV. Juhok: Kisbirtokosok kosai.

Kitűzve 50 különböző díj 1000 kor. értékben.

Bejelentések intézendők Székelyhidy Viktor gazdasági egyesületi titkárnak Nagy-Enyedre, (Tóvis-utca 29.) hol a kiállítást illetőleg bővebb felvilágosítás nyerhető.

Patkány húscsemege

javított minőségben, minden más szert felülmul.

Nem mérge, csak rágó állatokat pusztít, embernek és házi állatnak nem veszélyes. — Pusztít patkányt, egeret és hőrösgöt.

A következők által lett megrendelve és megdicsérve:

Tek, Bertram Testvérek, Temesvár.
Az utolsó küldött patkánycsemege oly kitűnő hatással volt, hogy a dicsőreget, melyre ezennel méltatom, teljesen kiérdemli, kérek még 12 üveggel utánvétellel küldeni.Tisztelettel
Sárma y Márton, Kőtelek.Bertram Testvérek, Temesvár.
A jónak bizonyult patkánycsemegeből kérek még egy adagot utánvétellel küldeni.Tisztelettel
id. Perla ky József, Szegszárd.T. Bertram Testvérek uraknak.
Kérek postafordultával 24 üveg patkánycsemeget küldeni.
A szer kitűnő, másnak is ajánlani fogom.
Rajzing er József, erdész.
P.-Terem-Vállaj.Tisztelt Uram!
Legyen szíves 12 üveg Patkányhus csemeget küldeni, az első küldemény igen jó volt, már többeknek ajánlottam.
Tisztelettel Biró Mór.
Pozsony-Csákány.

Ára 6 üveg 5 kor., 12 üveg 9 kor., 24 üveg 16 kor.

1073

használati utasítással.

Sztéküldési raktár:

Bertram Testvérek

Temesvár

(Magyarország.)

Kolozsmonostori vetőmag-vizsgáló állomás által

ólomzárolt

lőhere és luczernamag

előnyös áron eladó 50 kilótól fölfelé

Tudakozódní:

Hitelbank Áruraktárnál Kolozsvár,
Pályaudvar.

1024.

Új magburgonya!

Gáspár-féle „SZÉKELY-KINGS“ — saját kelesztésű — két kiváló faj keresztezéséből nyert korai rózsaszínű kiffi burgonya, mely mesés bőtermősége és betegség-ellentálló képességénél fogva eddig páratlanul áll.

A gumó alakja: kiffi, Színe: szép rózsaszín. Húsa: sárga. Mint kitűnő csemege és leghálásabb gazdasági faj, méltán nevezhető a jövő burgonyájának. — 50 kiló 4.50, 25 kiló 2.60, 10 kiló 1.50, 5 kiló 1 frt.

Ugyanezen árban elkülönítve termelt fajtiszta

Székely tengeri,

Kapható GÁSPÁR ANTAL gyümölcsstelepen
MAROS-VÁSÁRHELYT. 1063.

Eladó fajbaromfi és tojás!

Emdeni gunárok	darabja 12 kor.
Bronzpulyka-kakasok	„ 10 „
Pekingi kacsák	„ 6 „

Tojás.

Emdeni lud tojás	drbja 100 fill.
Bronzpulykatojás	„ 80 „
Pekingi kacsa tojás	„ 40 „
Plymouth tyuk tojás	„ 20 „
Langshan tyuk tojás	„ 20 „
Erdélyi fehér kopasznyaku tyuk tojás	drbja 20 fillér.

Beszerezhető az **Uradalmi Intézőség**nél
Kendi-Lónán. 1079.

A kutyfalvi uradalomban
5 drb. magyar bika van

eladó,

a bikák 2 évet töltöttek, szépen
fejlettek.

Értekezni lehet **Bedőházi Pál** urad.
tisztartóval.

1084.

Székely borkereskedés

részvénytársaság, Székelykeresztúron

tiszta, finom zamatu borokat árusít jutányos
árakban. A közönség saját érdekét védi meg,
ha innen szerzi be szükségletét.

Forgalomban levő borai:

Asztali	— — — —	1902. évi	40 fill.
Asztali	— — — —	1901. „	40 „
Asztali (szénaveréri)	— — — —	1901. „	48 „
Finom asztali	— — — —	1895. „	52 „
Pecsenye	— — — —	1892. „	56 „
Schiller (piros)	— — — —	1896. „	52 „
Rácürmös (óborral feltöltve)	— — — —	—	56 „
Rózsamáli	— — — —	1896. „	64 „
Rizling I.	— — — —	1890. „	90 „
Rizling II.	— — — —	1896. „	71 „
Leányka	— — — —	1890. „	120 „

Éltrevalóság, becsületbeli dolog meg-
becsülni, pártolni a nagyközönség érdekét.
szolgáló intézményeket; éhhetetlenség, gyámol-
talanság ellenkezőt cselekedni. 1081,

THERMALIA

Karlsbad fölösleges!
Gyomortágulás, májnagyobbo-
dás, puffadtság, alhasi pangás,
szédülés, agyvértódulás, aranyér, el-
hízási hajlam ellen. 1059
Ára 5 korona (utastással.)
KIS M. gyógytárában, Tisza-Dob.

Özv. gróf Pejácsevich Árhurné mező-öri
uradalmában (u. p. Kolozs.)

vetőmagnak eladó
kertben nemesített

valódi székely tengeri,

mely május hó második felében elvetve
3 hónap alatt teljesen beérik;

mult évi silány tengeri termő évben is a leg-
szébb hozamot adta.

Ára ab Virágosvölgy állomás, zsák nélkül
métermázsánként 20 korona

Egy métermázsánál kevesebb nem szállítatik.

Ugyanott cinquantino tengeri

is kapható métermázsánként 16 koronáért
1082.

Tavaszi idényre

Fejős tehéneknek és juhoknak a te-
jelési képesség fokozására;
Jármos ökröknek, mint erőtakarmány,
Disznóknak pedig tengerivel vegyítve

legjobb és legolcsóbb

az

Olajpogácsa.

Eladásra ajánlom minden nap leg-
frissebb termelésben. 1075

Erczmann Adolf
— olajgyára —
Katona (Kolozs-megye).

BÁMULATOSAN OLCSÓ KERITÉSEK.

mint a legcélszerűbb és legolcsóbb kerítési anyagot, mely előnyeinek fogva fölülmul minden eddig alkalmazott sodronykerítést. Ezen, a szőlő- és mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos találmány előnye: Olcsóság: 1 m. magasságu tekercsekben a következő árakon kapható: 1087.

Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni):
Körülbelül 5 centiméter lyukbősséggel:
Sodronyvastagság: 1'2 1'4 1'6 1'8 2'00 mméter
Ár méterenkint 40 45 55 60 65 fillér.

Czélyszerűség: A fonat elegendő sűrű lévén, még apró baromfi áthatolását is meggátolja; felső és alsó szélei pedig tüskékkel, tehát az átmászást megnehezíti. A fonat csavart szálai — mint vékony sodronykötelek — a kerítés hosszirányában futnak, miáltal nagy az ellenálló képessége; a keresztirányban pedig hullámosak, a szálak összecusúsása ki van zárva.

Könnyű kezelés: Kézvel meghuzva, egyszerűen a faduczokhoz szegezendő horganyozott kettős szeggekkel, a fonat sima és feszes marad. Nagy előnye a fonat feszesége, a mi lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét leszedhető és más helyen ismét föl-
erősíthető. A fonat összekuszálódása ki van zárva. Feszítő sodro-
nyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tüskés sodronyt alkalmazva, a kerítés tetszés szerint megmagasítható. — A tüskés sodrony méterenkint 6 fillér.

Számos elismerő levél áll rendelkezésre.

Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfonatókat mindenféle célokra; csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkélyrácsokat vaskeretes sodronyfonat és kovacsolt vasból. Föld- és kavicsrostákat, magtár-ablakrostályokat, ökrös-
szájkosarakat, szikratölgöket, szőlőbogyózó rostákat, borszűrőket, cséplő-
gépekre való gabonaosztályozó-hengereket stb.
Arjegyzék ingyen és bérmentve. — Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

HAIDEKKER SÁNDOR
= sodronyszövet-, = fonat- és kerítésgyára
Budapest, VIII., Üllői-út 48. sz.

Ajánlja kizárólagosan szabadalmazott
Hungária sodronyfonatát,

HUBERT J. E.

pezsgőbor-pinczéi

POZSONY.

Különlegességi jegy:

GENTRY-CLUB a budapesti orsz. kaszinó pezsgője.

Kapható minden jobb vendéglőben és kávéházban.

1069.

Kishirdetéseket felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Petőfi-utca 7. sz., emelet.

Előre fizetendő
KIS HIRDETESEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékelteik.

Ezen rovatban minden 20 cm, vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér, vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetéseket számáért kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik.

Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület hirdetései:

Állást keresők:

1. Okleveles gazdatiszt 12 évi gyakorlati munkával, aki a gazdasági üzem minden ágában, különösen pedig az állattenyésztésben kiválóan jártas, megfelelő kezelőtiszti állást keres.

2. 36 éves nőtlen, jelenleg 1000 holdas gazdaságot önállóan kezelő, az algyógyi földműves iskolát jeles sikerrel végzett gazdatiszt, akinek 6 évi gyakorlata van és a gazdaság minden ágában jártas, nősülési okból azonnali belépésre megfelelő állást keres.

3. 12 évi gyakorlattal bíró gazdatiszt, alkalmas kezelőtiszti állást keres — Szükség esetén mindjárt betöltheti az állást.

4. Okleveles gazdatiszt, több évi gyakorlattal, kitűnő bizonyítványokkal, huzamosabb idő óta önálló kezelő, gazdatiszti állást keres.

5. Nagyobb gazdaságban több éven át, mint önálló kezelő működött, okleveles gazdatiszt, önálló kezelőtiszti állást keres.

6. Gazdatiszti állást keres azonnali belépésre 13 évi gazdasági gyakorlattal bíró, eddig nagyobb birtokokon önállóan működött gazdatiszt, kinek bizonyítványait betekintésre rendelkezésre bocsátja kívánatra a titkári hivatal.

7. Gazdatiszti állást keres 24 évi gyakorlattal bíró 43 éves családostól egyén, aki jelenleg is egy 3000 holdas birtok kezelője.

8. Gazdatiszti állást keres 24 évi gyakorlattal bíró 43 éves egyén, aki jelenleg is egy 3000 holdas birtok bérlelője.

Ispán kerestetik.

Gyakorlattal bíró fiatal, nőtlen, szorgalmas **ispán** kerestetik azonnali belépésre. Évi 360 korona fizetés, teljes ellátás, hátszó tartás. Cím a gazdatiszti egyesület titkári hivatalánál.

A fősorolt álláskeresőket illető megkeresésekre készségesen ad — elzetesen megszerzett tudakozódások alapján — jóvilágosítást az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület titkári hivatala (Kolozsvár, Petőfi-utca 7.)

Alkalmazást keresők

Magasabb képzettségű gazdasági

főtiszt,

50 éves (2 helyen szerzett) gyakorlattal ajánlkozik

jószágkormányzó-

nak,

jószágigazgatónak,

esetleg: uradalmak

üzemterveinek kidolgozását is elvállalja.

Javadalmazást %-ban is elfogad.

Kaucióképes, munkabíró és jelenleg is állásban van.

Bővebb felvilágosítást **komoly reflektánsnak:** a szerkesztőség ad. 1043

Mezőgazdasági gépész, ki igen jó bizonyítványokkal rendelkezik minden a gazdaságban előforduló gépek szakszerű javítását és kezelését teljesen érti, mielőbbi belépésre állást keres. Szíves megkeresések kéretnek a következő címre: **Tomán Ferencz** okl. gépész, Kárpát-utca 18. sz. Kővári-telep, Kolozsvárt. 1080.

Kovácsnak ajánljuk teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Címe 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Különfélék.

Tyuktenyésztés

II. átdolgozott és bővített kiadás.

90 képpel. Ára 3 korona. Nélkülözhetetlen minden baromfitenyésztőnek, 200 oldalon minden kérdés részletesen letárgyal és pontos utmutatást ad. Ezen új kiadás tárgyalja az új opington tyukfajtát, az amerikai keltető gépeket és az amerikai kápanozást.

Kapható 3 korona beküldése ellenében bérmentve

Hreblay Emil

állattenyésztési m. kir. felügyelőnél Budapest, VII. ker., Csömör-ut 5 szám, II. em. 8. 1051

SIMONFFY ISTVÁN

mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje Kolozsvárt, Kültorda-u. 48. szám. Telefon 85. sz. Kívánatra árjegyzék és költségszámítás bérmentve küldetik. 1038

Noé áldása valamint az összes bibliai történetek a világ teremtésétől a mai napig befoglaltatnak a most megjelent **Verses Szentírás**ban. Ára — 2176 oldal négy kötetben — 9 korona 60 fillér. Megrendelhető a Verses Szentírás kiadóhivatalában Egerben (Heves megye.) Ugyanaz egy kötetben 10 korona 40 filléért kapható. 1041.

Gazdáknak

kiknek birtokaik ártérbe esnek, vagy más hasonló — idáig használatlan — területekkel rendelkeznek, ajánljuk tavaszra a

kosárfűz telepítését

mint a jelen kultur növényeinek egyik leghasznosabbikát. Egészséges fajtugványokra előjegyzést elfogad és kívánatra ár. apot küld az 1902. évi pozsonyi országos kiállítás díszoklevéllel kitüntetett uradalmi nemesfűztelep kezelője **Galgócz (Nyitra megye).** 1055.

BÉLHURUT

Kitűnő gyógyszere a **CORNIDES-féle „Fekete áfonya gyógybor”**. Kapható gyógyszerárakban; ahol nem kapható, oda 5 üveget 8 koronáért bérmentve küld 1056 **CORNIDES K.** Felka (Szepes megye). Erdei gyümölcsöket földolgozó telep.

Egy használt, de kijavított, jó karban levő Clayton és Shuttleworth gyártmányu „**Monitor**” herefejtő és dörzsológép jutányos árban és kedvező feltételek mellett **eladó.** Közlelőbbi felvilágosításokkal szolgál **Wessel Leo** Kolozsvár New-York szálloda. 1058

Gazdasági Kefeárak

képes árjegyzékét

kívánatra ingyen és bérmentve küldi 1044.

Soltész Ignác

kofeárak, meszelők és ecsetek gyári raktára Budapest, V. k. Váci-körút 38/F.

Budapest, 1902. két I-só díj

Általánosan elismert gyorsfejlődésű elsőrendű 2-3 éves

magyar tenyész-bikák

500 kor.-tól 1500 koronáig. — Kaphatók: —

Gr. Teleki Arvéd úr drassói urad. intézőségénél Ugyanott kapható: **koránérő, bőtermő,** súlyos, fehér

Duppai zab, Ló-bab,

Tavaszi bükköny, Prairie tengeri, Székely tengeri

100 kgtól kezdve á 16 kor. Szállítunk a teljes vételár és a zsákok vétele után ab **KONCZA.** 1042.

Sovány és hizott sertések legjobb értékesítésére ajánljuk **Bauer B. Gyula** céget Budapest, VIII. kerepesi-út 73., ki levélbeli megkeresésekre mindenkor díjtalanul szívesen válaszol. 1046.

B. Bak Lajos

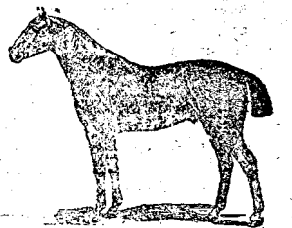
Ó csász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szallítója és az arany koronás kereszt birtokosa . . . . .

műbútor- és épületasztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt.

Alapított 1869-ben. 1039.

Jutányosan eladók:
— Százados — marha-mérlegek,
1500 klg. hordképességű erős vaskorlással 2 1/2 méter hosszú, 1 1/2 m. széles;
— Szekér — hidmérlegek,
4000 és 3000 kg. horderejű százados, toló súlyal 4 méter hosszú, 2 méter széles.
Becserélek:
őska marhamászakát új marhamérlegekre. Minden mérleg törvényesen hitelesítve öt évi jókarban tartás mellett. 1040
DÉNES MANÓ mérlegműszerész,
BUDAPEST, VII., Dohány-utca 78.

Igen tisztelt háziasszony!
A Zuckermann-féle honi árpakávé kitűnő és a legolcsóbb, kilója 88 fillér. Árultatik 1/4 kg.-os dobozokban 22 filléért házhoz szállítva. Vidékre bérmentve 5 kg.-os postacsomag, utánvételt 4 korona. Probarendelések 1/4 kg.-os dobozokban bérmentve 28 fillér. Fizetendő postabélyegekben. Főelárúsitóhely:
Zuckermann Ede
— Budapest, —
VII., Tavaszmező-utca 12. sz.
Telefon 5900.
1054.

Feltűnően szép Flovak eladók,

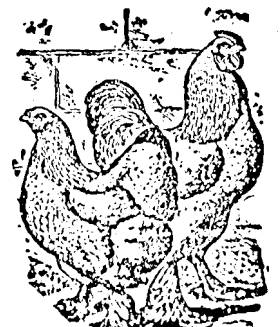
és pedig egy angol félvérű mén, sötét pej, 180 ct. magas, erős csontozatu, élénk és impozans megjelenésű, egészen hiba nélküli, négy éves, fedezésre legalkalmasabb. És egy angol félvérű kanca, sötét pej 175 cm. magas, feltűnően szép megjelenéssel, egészen hiba nélkül. Mind a kettő vagy egyenkint is eladó, tenyésztőjénél **Agnelli Józsefnél, Csárl. via Sasvár (Nyitra megye).** 1087. I.

Magyar kincs,

eredeti magu burgonyát (a mely rendkívüli jó tulajdonságai következtében Európa minden országában terjed) vetésre elad létesítője **Aguelli József plebános Csárl. via Sasvár Nyitra megye.** Ára 100 kiló 12 korona, ab itt vasuti állomás. Nagy mennyiséget kedvezményezett árban. 1087. II.

Gyógy és műszaki

Évelő növények egy évet betöltött palántáit eladja és termelési utasítást küld a gyógy és műszaki növények termelője és ugyanezen növények nevelője: **Agnelli József, plébános, Csárl. via Sasvár Nyitra megye.** Ára 1000 drb. 50 korona, 100 darab 10 kor. ab itt posta v. vasuti állomás. Nagymennyiségben véve az ára kedvezményezett. (100 ezer vetőmél ezre 16 kor.) 1087. III.

Bátori Jenő Szabadka

Kossuth-utca 19. sz.

műszaki-szerszám-, malomszerek- és gazdasági gépek raktára. Sörgőnczim Batori.

Kühne E. mosoni gazd. gépgyár képviselője és bizományi raktára.

Eladó gépek:

Egy 4 éves 4 lóerejű Umráth gyártmányú cséplő készlet.

Egy 12 lóerejű Ranson Locomobil gyárilag javítva.

Egy 8 lóerejű Bowerbei Locomobil.

Egy Friedländer szalma kazalozógép.

Egy eredeti Pernobet Trieur.

Egy Schuttleworth Schmidt rendszerű szorva vetőgép.

Egy egyjáratu 36" francia kövel malomjárat fogaskerékrendszer majdnem új.

Egy két lóerejű non plus ultra motor gőzerőre.

Továbbá keresek megvételre egy esztergapadot, 3 vagy 4 méter hosszú, veszek cserébe használt cséplőgépeket. 1025.

Mótor-benzint

minden fajsúlyban és mindennemű motorhoz alkalmasat jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ.

brassói gyárból.

Megrendelések a brassói irodába intézendők.

Benzin adómentességére vonatkozó eljárást illetőleg, a kellő felvilágosítás ugyanott készségi megadatik. 1032.

Bessemer-Festék

(védjegy álló) uradalmak, gazdaságok, földbirtokosok, szeszgyárak stb. részére kitűnő szolgálatokat tesz.

Legtartósabb mázolat rozsdá ellen, mindennemű vasszerkezetek, vas- és hullambádogtetők, tartók, istálló-vasgerendák, kerítések, vaskapuk, vasablakok, gépek, lokomobilok stb. részére.

Mint famázolat is kitűnő konzerváló szer. Jobb, ellentállóbb és olcsóbb, mint minium és olajfesték. 1036. III.

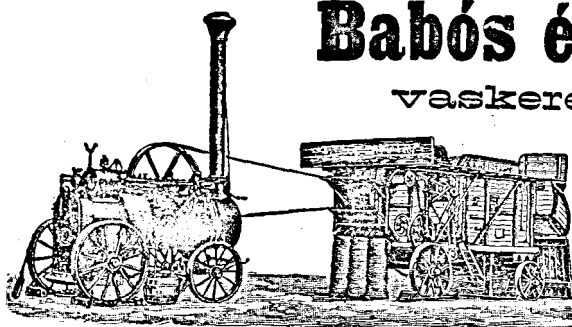
Ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálnak az egyedüli gyárosok:

Festékgyárak:

Lutz Ede és Társa, Pozsony.

Babós és Társai

vaskereskedése

KOLOZSVÁRT,

Deák Ferencz-u. 25.

Telefon 351.

Gyári nagy raktár mindennemű gazdasági gépekben Benzomotorok és lokomobilok, Gőzmotor cséplő készletek, szabadalmazott galyos perselyű kézi és járgányos cséplőkészletek, Gabona-rosták, Trieurök, Szecska és Répavágók, elismert legjobb „Montanier Drill” sorbavető-gépek, Sack-rendszerű és Perge-féle kisebb ekék stb.

Gépszij, Gépolaj, Toyota gépkocs és mindennemű technikai cikkek, Gabonassákok és Vizmentes ponyvák, Olaj- és porfestékek, Hollandi kencse (Firniss) és mindennemű lackok, Pormentesítő olaj stb. — Pénz, könyv és íromány vasszekrények gyári raktára. — Raffia-háncs, Ojtóviasz, Rézgálics és Permetező készülék.

Gyors és pontos kiszolgálás, jutányos árak.

1031.

Földbirtokosok,

gazdák és raktárvállalatok stb. figyelmébe. Ausztria-Magyarországon általam bevezetett s mindenki által hasznosnak elismert

ponyva-kölcsönző intézet

ajánl igen csekély kölcsöndij mellett 96 □mtr. és 48 □mtr. nagyságu telített

kazal ponyvákat,

mezei termékek és vasuti waggonok betakarásához, továbbá 12 □ mtr. nagyságu, behordáshoz alkalmas szekérponyvákat, miáltal saját ponyvák költséges beszerzése megtakaríttatik. Ugyiszintén

zsákok is kölcsönöztetnek

igen olcsó árak és előnyös feltételek mellett. Ugyanitt legolcsóbban szerelhetők be új és használt

telített ponyvák,

valamint szekérponyvák 7 korona és 9 korona, varrás nélkül egy daraból szöve csinvat ponyvák 16 korona, továbbá új és használt

zsákok

minden nemben, gabona, faszén, liszt és korpás zsákok stb.

Legolcsóbb beszerzési forrás.

Elsőrendű lópokrócok.

Ocska zsák és ponyva minden mennyiségben a legmagasabb áron megvételik.

NAGEL ADOLF

Budapest, V., Arany János-utca 12. sz. 1070

Telefon 35—92.

Sörgőnczim: Nagel Adolf, Budapest.

Kurcz és Pá

Photozinkografiai műintézete készíti a legjobb Glichet mindennemű nyomtatványhoz

Budapest. VIII. Szentkirályi-utca-13

4 törzs

Plymouth

Rock

tyuk

eladó.

Aruk 50 korona.

Cim a kiadóhivatalban.

1016.

Simmenthali

üszök

megvételre kerestetnek (12—15 drb.)

Levélbeli ajánlatok a kiadóhivatalhoz kéretnek.

(z)